

1
/ 1
2
3
4
5
6
7
8
9

1709.

- 1° Bodinus, Henricus : De renunciatione dotali facta
- 1° Bodin, Henricus : De renunciatione dotali facta
- 2^a Bodinus, Henricus : De divortio conjugum propter
delictum 2 tract. 1709 : 1720.
- 3^a & 6. Boechmer, Justus Henricus : De dominio Litis
2 tract. 1709 : 1738.
- 4^a & 6 Boechmer, Justus Henricus : De discrimine tempesta-
lis maritimi 2 tract. 1709 : 1738
5. Ludovig, Jan. Petrus : De colonis adscripticiis.
6. Ludovig, Jan. Petrus : Conductionem villarem
respondet
7. Ludovig, Jan. Petrus : De conductione perpetua
- 8^a & 6 Ludovig, Jan. Petrus : De jure suffragii R. Bohem-
nicum . 2 tract. 1709 : 1739
9. Michaelis, Joannes Henricus : De usu LXX. interpretum
in N. testamento 1721.

10. Thebenus, Christianus: *Friedricus bellivorus Academiae Lipsiensis ante hos trecentos annos fundator historicè descriptus*
11. Reichius, Johannes: *Dissertatio apologetica voluè, quæ Cælestina sapientissima inter mortales femina et convertitio Hepiani viaticatur*
12. Styrkius, Jo. Samuel: *De eo, quod justum est Circa Ventilationem*
13. Styrkius, Samuel: *De juribus singularibus Comitiarum in Germania*
14. Styrkius, Samuel: *De feudis Lusatiæ superiores*
15. Styrkius, Samuel: *De conventionibus usurariis*
16. Styrkius, Samuel: *De vestitu regum Venetiarum*
17. Styrkius, Samuel: *De Diverso colonorum jure.*
1709 2 1747.

de -
Tr
o,
nd
w
m

2. D. V. B.

Pub. 8. no. 47.

1709 ja

DE IVRE
SVFFRAGII
R. BOHEMIAE,

NOVISSIME INSTAVRATI
IN COMITIBUS S. R. I.

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO REGIAE DOMVS PRINCIPE
AC DOMINO,

PHILIPPO WILHELMO;
PRINCIPE PORVSSIAE, CETERA.

MODERATORE CONFLICTVS,

IOANN. PETRO *Sudewig* / *l. a.*

PORVSS. REGIS IN HEROICO IVDICIO, EOQVE SVPREMO ADSESSORE;
CONSILIARIO; IVRIVM ET HISTORIAM, PROF. ORDIN. ATQVE TA-
BVLARII MAGDEBVRG. ARCHIOTA,

SCRIPSIT DISSERTITQVE

IOANNES LEONARDVS *Heimbl*
VRATISLAVIENSIS,

H. L. V. S.

TPIS IDIBVS MAII c^o Icccix.

14

HALAE VENEDORVM

LITTERIS ZAHNII, ACAD. ET SENATVS HALLENS, TYPOGR.

KOENFRIED
UNIVERS.
ZVHALIE

17. 4. 17.

DEVIARE

SVBRAGI
WILHELMIAE

RECTOR MAGNIFICENTISSIMO

PHILIPPO WILHELMO

JOHANNES TROBARDUS

JOHANNES TROBARDUS

UNIVERSITÄT
MAGDEBURG

CAP. I.
 ARGUMENTI HVIVS ENARRATIO.

§. I.

Vix dum reipublicae nostrae fasces Imperium
 acceperat inuictissimus impera- IOSEPHI
 tor IOSEPHUS (a): cum res ma- breue: sed
 ximas gessit, explicatu difficiles, magnum.
 plenas discriminum, euentuque
 dubias, ut gloriae paternae, hac
 enim quae esse potest maior, non
 tam heres sit dignissimus, quam felicissimus amplifi-
 cator. Oceano pacato, integra naue, uentis secundis, Susceptura
 idoneaque coeli tempestate, nauem regere, uti res o- in tempo-
 mnium leuissima: sic diuini omnino operis est, in tur- ribus du-
 A bini- ris simis.

*Tempus sus-
 cepit a Iose-
 pho imperii.*

(a) Non quinquennium abiit,
 ex quo gubernacula reipu-
 blicae Romano Germanicae
 suscepit IOSEPHVS. Auspi-
 cia enim imperii, parente mor-
 tuo, sumpsit die III. Nonar.
 Mense Maio, clv lxxxv.
 postquam, duodecim annos na-
 tus, Caesar factus esset; a diuo
 Leopoldo rite in societatem re-

gni pridem adscitus an.
 clv lxxxv. Felicior Traiano. Is
 enim questus est, quod dii, im-
 mortales, fortunas festinarent,
 cum eidem magis esset in uo-
 tis optatisque, tanto Caesari tar-
 distime succedere, qui consiliis e-
 xemplisq; eum quotidie ad bene
 imperandum posset instruere.

(b)

binibus ac fluctibus; dissipata nauigii compage, hostium piratarum ausus eludere; iter tenere rectum & explicatum, ex uariisque casibus felicem emergere, cum suisque a portu quam proxime abesse. Susceperat gubernacula imperii Augustus, Germania procerum ac principum institutis in partes distracta: hoste in eius fere agente meditullio: ringente & tantum non, prudentiorum iudicio, perdita Italia: Hungaris, uiti parantibus, cruces ac tormenta: summam consiliis distracta bellisque concussa Europa uere uniuersa.

*Vicit in eo
maiorum
instituta.*

§. III. Verum hanc difficultatum molem non solum eluctatus est Iosephus: sed etiam in his procellis, quae effici nequibant maiorum institutis, ipse, praeter mortalium spem, bona omnium pace consecutus est (b). Ut de nullo IOSEPHI consilio constet, quod ducem non habuerit fortunam & comites prosperrimos rerum euentus.

§. IV.

*Cum his
rer. gestar.
spatio quin-
quennis.*

(b) *Principio* in principes, Caesari imperioque INFIDOS, cum admoniti ad frugem non redirent, grauer animaduertit. Bauaro proscripto, Colonienfi de archiepiscopatu deiecto. *2* Deinde supremum imperii tribunal, CAMERAM IMPERII dicunt, sub erucinam vocauit instituitque, ut aut morbis, si qui essent, medela adferretur aut, si minus illud laboraret, sustentaretur eius valetudo. *Tum 1-*

TALOS nexus clientelaris, quem imperio debent, admonuit in ordinemque multa reduxit, quae aliquot seculorem neglectu tantum non de animis hominum deleta esse, uidebantur. *3* Post Italia omni expulsi deiecitque hostes Gallos. Ut uero non solum suo aeno consuleret imperator: Sed etiam futuris casibus, quos prauidit praesentisque, obiecem poneret, connumbia commendauit utriusque regi occi-

§. IV. Memoriam earum rerum annales celebrabunt, qui iusta uirtuti pretia solent statuere: non sibi iam instituti est, ex hoc rerum gestarum cumulo, unicum delibare, neque quibus consiliis (c); sed qua

occidentalium regnorum. Vni ad finem; alteri fororem. Ne hostis, quod faucibus eius, nunc ereptum, id spe deuoraret, aliorum temporum expectatione. *Pyraeterea* SEPTENTRIONALIA diffidia maturo prudentique consilio in pacem uertit, ratione omnibus bonis exoptatissima. *Porro* Italici incendii fomitem, Mantuanum, perfidiae damnauit, exclusitque ditione clientelari. Quid Caesari debeat, quid PONTIFICI: olim hodieque disputatum est, dubia uero lance. Nostra aetate non tam armis, quam consiliorum aequissimis rationibus uictus est Papa: ut pacem daret, quae iuribus Augusti in Italiam congrueret. *Ad extremum* HANNOVERANO duci promissum inter Archiprincipes locum re ipsa dedit, discriminiibus, quae alii excitauerant auerantque plurimum, compositis. Non silebo ciuis, quid IOSEPHO debeant populi Silesia-

rum. Nouis hanc provinciam rationibus instruit, beneficiisque auxit, ut hoc Caesarem iam nunc nata esse uideatur. Ut odii femina extingueret inter ciues diuersorum sacrorum, IOSEPHINAM in Lignicensi provincia aperuit, in qua utriusque tesserae alumni enutrientur. Ex utroque enim Caesar. Ut scilicet rempublicam & legibus ac litteris tutam haberet: & armorum studio instructam ornataque. Habes Caesaris, sine exemplo, quinquennium!

(c) Scilicet diu est, ex quo id in notis habuere Austriae generatim imperatores, ut Bohemiae regnum ordinibus Germaniae iterum adscriberetur iure quodam postliminii. Verum tempora forte non fuerant, quae ueritatem maioris facerent, quam studia aduersus domum Austriae. Haec igitur gloria IOSEPHO relicta a Deoque seruata esse uideretur: qui desideria superioris seculi nullo fere

negotio-

*Causis
quam plurimis.*

*Historia in-
saurationis
suffragii Bo-
hemici in co-
mittis.*

iuris & aequi ratione illa effecta sit, ex fontibus legum & consuetudinum imperii aperire.

Quarum non
infima, in
STAUERATIO
BOHEMICI
SUFFRAGII
IN COMITIBUS
S. R. I.

§. V. INSTAURATIONEM UOLO BOHEMICI IN IMPERII COMITIBUS SUFFRAGII. Haec cum in pleno ordinum confessu tractata & communi adprobata sit omnium concentu; integrum nobis erit, momenta eius ex illa temporum luce eruere, ut pateat omnibus, quam maturo exploratoque iudicio uoluntati Caesaris calculum addiderint nouissimorum comitiorum consulo-

negotio expleuit Historia
haec est. Fuere olim in imperii
Germanici societate reges Bo-
hemiae. Veruntamen rarius
usi sunt Germaniae comitiis:
quod tantum dignitati regalis
diadematis decedere opina-
rentur, quantum conuentibus
darent Germanorum. Sibi igitur
satis fore existimarunt, si, aliis
negotiis relictis, illud solum cu-
rarent, unde cetera Germanici
regni momenta pendere uide-
bantur. Caesarem fieri, Bo-
hemiae regis iudicio, glorio-
sum fuerat. Ut adeo praeter
conuentum, qui de imperatore
eligendo institueretur, alium
nullum in Germania sibi adro-
garent; contenti imperii ARCHI-
PINCERNATU. Verum intellex-
erunt post Bohemiae reges:
leue onus esse, imperii clientia-

1 lam, quae uero commoda se-
cum uehat inuidenda. Po-
nituit itaque ab hoc nexu fere
laxatos; ut uellent, unde di-
2 fcefferant, redire, dummodo
hoc fieri posset concordia con-
sensu aliorum. Veruntamen
iuribus, temporum uetustate
3 attritis, dubitarunt quampluri-
mi, quin calculum adderent de-
sideriis Bohemicorum. Alii,
in causa etiam manifestissima
4 attendendum esse, iudicarunt,
non illud, quod iustum sit, nisi
id quoque e re fuerit imperii.
Esse enim, dixerunt, casus, ubi
5 alia commoda Caesaris sint; a-
lia Archiprincipum: unde di-
stratio metuenda collegarum,
si quidem in nullo non conuen-
tu Caesari agere liceret in no-
6 uemuiris. Utrosque scopulos
e medio sustulit IOSEPHUS; qui
pristi-

fultores. Formulae (d) in primis rationes dabimus, qua sententiam suam imperii ordines his quidem verbis protulerunt: **PRISTINUM IN COMITIIS IMPERII LOCUM BOHEMIAE REGI SEMPER PATUISSE; QUEM**

A 3

PRO

pristina non solum iura e tenebris in lucem reduxit: sed etiam a periculis diffidorumque metu cum nouem uiros liberauit, tum ceteros ordines imperii. Quo factum est, ut, communi omnium ordinum concentu, sedendi & suffragandi iura impe-

1 rator felici auspicio instauraret, (d) Verba legi merentur, quibus ordines uoluntati regis Bohemiae, instauraturi pristinum
2 in comitiis suffragium, responderunt. Commentaria rerum comitialium rem ita enarrant:

*Instrumenta
Suffragii in-
stauratio*

Conclusum Commune beeder höherer Reichs-Collegiorum vom 30. Junii 1708.

Nachdem Ihre jetzt Glorwürdigst regierende Kayserl. Majestät sich allergnädigst geussert/ daß Sie den Ihre als König und Churfürsten in Böhmen gebührenden Sitz und Stimm im Churfürstl. Collegio zu Des selben und des H. Röm. Reichs mehrern Splendor und Besten / bey allen Ordinar- und Extraordinar-Zusammenkunften/ es seye auf Reichs-Deputations-Collegial-oder andern Täggen hinsüro wiederum einnehmen / bekleiden und verführen zu lassen/ allergnädigst gesinnet seyn; So ist beschloffen worden/ daß Ihrer Kayserl. Maj. zu allergnädigsten Belieben und frey zu stellen sey/ ob und wann Sie/ vermöge Dero habenden undisputirlichen Reichs und Befugniss/ ihren Böhmischen Sitz und Stimm/ durch eine eigene gnugsame bevollmächtigte Gesandtschaft/ bekleiden / und in allen Deliberationibus im Churfürstl. Collegio bey ordinari- und extraordinari-Zusammenkunften / Reichs-Deputations-Collegial-oder andern Täggen verführen / hingegen aber auch zu allen Reichs-und Crayß-Præstationibus & Oneribus publicis auch andern Anlagen für Nun/ wenigst einen Churfürstl. Anschlag und 300. Cammer Gülden zum Cammer-Gerichte (Ihren Privilegiis fori iedoch un-nachtheilig) übernehmen/ und in allen Anlagen bezahlen zu lassen/ wie weniger nicht allergnädigst geruhen möchten/ für Sich und Dero Böhmisches
Ges

IPSE PRO ARBITRATU NUNC ITERUM OCCUPARE QUEAT
 NULO ORDINUM GERMANIAE INTERCESSU.

§. VI.

Gesandten auf Wahl-Reichs-Crayß-Deputations-Collegial- und andern
 Tügen/ auch Friedens- und dergleichen Conventen und Tractaten / wo ein
 König in Böhmen als Churfürst oder Dero Gesandten / als Churfürstliche
 in und ausser Reichs concurriren/ weder im Rang noch Ceremoniel vor an-
 dern Churfürsten oder Churfürstl. Gesandten sich etwas voraus zu nehmen/
 noch den geringsten Vorzug zu präcediren/ sondern in allem denen andern
 Churfürsten oder dero Gesandten gleiches Tractament, Rang und Ceremo-
 niel zu halten/ zu geben/ und hinwieder zu empfangen/ wie denn auch von Ih-
 rer Kayserl. Majestät als König in Böhmen/ vor Dero Admision ad Col-
 legium Electorale, Ihrer Chur-Fürstl. Gnad. zu Wäynß ein schriftlicher
 Revers unter Dero allerhöchster Hand und Insigel dahin auszustellen und
 zu extrahiren wäre/ daß Se. Kay. Maj. als König in Böhmen/ Sr. Chur-
 Fürstl. Gnad. und Ihren Successoren an Ihrem Chur-Fürstenthum und
 hohen Erz-Stift Wäynß/ weder ist noch in futurum zu ewigen Zeiten das
 geringste Nachtheil so wenig in Dero Ihrem hohen Erz-Cancellariat com-
 petirenden Reichs/ als im Churfürstl. Collegio führenden Directorio thun/
 sich dessen nicht anmassen / darinnen einmischen/ oder Deroselben vor- oder
 eingreifen/ noch daß es von denen Ihrigen geschehe/ gestatten/ oder auch
 durch sich oder andere veranlassen wollen/ welchen Revers das gesamte Reich
 zu mehrer Ihrer Chur-Fürstl. Gnad. und Dero Successoren am Churfür-
 stenthum und hohen Erz-Stift Wäynß Versicherung durch eine absonderli-
 che Assecuration oder Declaration in gewöhnlicher Reichsfertigung mit zu
 agnosquiren/ zu beobachten / und dabey mit zu manuteniren hätte/ dagegen das
 gesamte Reich hierdurch beschloffen / auch verbündlichst zugesagt und verspro-
 chen/ Ihrer Kayserl. Majestät Cron und Königerich Böhheim samt allen
 demselben incorporirten Landen/ in des Reichs Schutz/ Schirm und Prote-
 ction zu nehmen/ und selbige/ wie andere Reichs-Länder/ bey sich ereignenden
 und verhofften Nothfällen/ wider allen in- und auswärtigen unbilligen Ge-
 walt/ Inhabts der Executions-Ordnung und andern heilsamen Reichs-
 Satzungen/ kräftigst zu schützen.

Con-

§. VI. Id ergo nobis in hac arena agendum est, *Nexus &*
ut primo constet, suffragii quondam iure usos esse re- *ordo dicen-*
ges *dorum.*

Conclusum Collegii Civitatis

vom 28. Junii 1708.

Nachdem vorgekommen / was massen allerhöchstdemelte Jhr. Kayserl. Majestät allergnädigst declariret / Dero als König in Böhmen habend uhraltres Jus Voti & Sessionis in höchstbesagten Churfürstl. Collegio, bey allen vorfallenden extra- und ordinar-Reichs-Versammlungen / Deputations- und Collegial-Tagen / dem gesanten Heil. Röm. Reich zu fernern Wachsthum / wieder in höchsten Besiz zu nehmen. Als will man Dero selbst hierunter vor die allergütigste Erklärung den geziemenden allergehorsamsten Danck hiermit erstattet haben.

Conclusum Collegii Electoralis

vom 7. Sept. 1708.

Dies im Churfürstl. Collegio vorkommen / das laut Inhalt des von Kayserl. Maj. ratificirten Reichs-Schlusses / in puncto der Böhmischen Readmission und Chur-Braunschweigische Introduction in das Churfürstl. Collegium die Cron Böhme den beliebten Nevers Ihrer Churfürstl. Gnad. und deren Herrn Successoren am Churfürstenthum und hohen Erz-Stift Maynz extradiren solle / dieser auch bereits ausgehändiget worden / und nur auf die in gedachtem ratificirten Concluso Imperii zu verrichten und auszustellen habende Reichs-Assecurations Acte oder Declaration über gedachten Chur-Böhmischen Nevers ankomme / dieses aber in förmliche Proposition und Deliberation gestellt; So ist nach der Sachen ferner reiffer Überlegung beschloffen worden / das folgende Assecurations-Acte oder Declaration Ihrer Churfürstl. Gnad. und Dero Herren Successoren am Churfürstenthum und hohen Erz-Stift Maynz / zu Ihrer allerseitig dormalig und künftighen mehrern Versicherung / Ihres höchsten Erz-Cancellariats, und davon dependirenden Reichs-Directorial Gerechtsamen / Eingangs gedachten Reichs-Schlusses zu Folge zu extradiren und unter dem Churfürstl. Maynz. dormalig gebräuchlichen Directorial-Zinnsiegel zu fertige / wie hernach folget:

Con-

ges Bohemiae: *deinde*, facta ab ejus exercitio intermissione, illo nec quicquā eos excidisse: *tum* confutentur

Reichs- = Affecurations-Acte
oder Declaration.

Nachdem von Ihrer Kayserl. Majestät das Reichs-Gutachten vom 30. Junii/ jüngsthin in der Böhmischen Readmissions- und Chur- Braun- schweigischen Introductions- Sache ins Churfürstl. Collegium unterm 6ten Sept. lauffenden Jahres allergnädigst/ und dabey dieses nominetens in vim legis pragmaticæ mit ratificiret worden/ daß/ Krafft des von Ihrer Kayserl. Majestät als König und Churfürst zu Böhheim/ Ihrer Chur- Fürstl. Gnad. zu Wäynß/ der in dem obgedachten Reichs- Schluß angemerkte Königl. und Churfürstl. Böhheimische Revers unter Sr. Kayserl. Maj. allerhöchsten Hand und Inseigel extradiret worden/ die Cron Böhheim aber dadurch verbunden seyn solle/ Ihr. Churfürstl. Gnad. und ihren Herrn Successoren am Churfürstenthum und hohen Erz- Stifft Wäynß weder ist noch in futurum zu ewigen Zeiten das geringste Nachtheil/ so wenig in der Ihrem hohen Erz- Cancellariat allein competirenden Reichs- als im Chur- Fürstl. Collegio führenden Directorio zu thun/ sich dessen nicht anzumassen/ darein nicht zu mischen/ und Derofelben vor/ oder einzugreifen/ noch daß es von denen Ihrigen geschehe/ zu gestatten/ oder auch durch sich oder andere zu veranlassen/ und dann dieser Revers nun auch unterm dato Wien den 14. Monats- Tag Augusti obgedachten Jahres würcklich Sr. Churfürstl. Gnad. zu Wäynß in originali extradiret; Als haben der Chur- Fürsten/ Fürsten und Stände des Reichs anwesende Räte/ Botschafften und Gesandte/ Namens Ihrer Herren Principalen, Committenten und Obern/ hierauf nach Inhalt und in Krafft obangezogen- von Kayserl. Majestät allergnädigst/ ratificireten Reichs- Schluß zugesagt/ und auszustellen beschlossene Affecurations-Acte oder Declaration, zu mehrer Ihrer Churfürstl. Gnad. und Dero Herrn Successoren am Churfürstenthum und hohen Erz- Stifft Wäynß Versicherung/ obangezogenen König- und Churfürstl. Böhmischen extradirten Revers gleich von Ihrer Kayserl. Maj. bereits obbemeldter Massen per Decretum Cæsareum ratificatorium geschehen/ also nun auch von Reichswegen ver-
starr

tur illa, quae huic doctrinae nocitura esse uidentur.
DEI NUMEN ADSIT DICENDIS.

CAP.

standener maßen/ in allerbeständigst- und kräftigsten Form Rechtens solennissime hiermit mit agnosceiren und beobachten sollen und wollen/ auch Ihrer Churfürstl. Gnad. Dero Herren Successoren am Churfürstenthum und hohen Erzstift Wäyns/ darbey zu ieder Zeit kräftig mit zu manuteneiren sich verbunden/ und solle sothane in vim legis pragmaticæ von Kayserl. Maj. und dem Reich/ durch oberwehnten Reichs-Schluss erricht und in selbigen fundirte Declaration von dem Churfürstl. Wäynischen Reichs-Directorio unterm dem dormalig-gebräuchlichen Reichs-Directorial-Insel in duplo gefertiget/ denen Ständen des Reichs per dictaturam publicam communiciret/ das eine Original der Kayserl. höchst-ansehnlichen Commission auch zugesellt/ das andere aber ad Acta Imperii ad perpetuam rei memoriam zu deponiren verlangt worden / und dieses um Ihrer Churfürstl. Gnad. und Dero Herren Successoren am Churfürstenthum und hohen Erzstift Wäyns zu allen Zeiten/ in Ihren höchsten Erz-Cancellariats Gerechtfamen und davon dependirenden Reichs- und Churfürstl. Directorio in allen Orthen und Zusammenkünften desto besser außer allem Präjudiz und von Reichswegen sicher zu stellen: Worbey ferner beliebt und beschloffen worden/ daß diese Reichs-Affecurations-Acte oder Declaration Ihrer Kayserl. Majestät/ von Reichswegen mit dem allerunterthänigsten Ersuchen zu übergeben wäre/ Sie allergnädigst geruhen möchten/ darüber Dero Kayserl. Ratification zu mehrerer der Sachen/ Ihrer Churfürstl. Gnad. und deren Herren Successoren am Erzstift Versicherung allermitdest zu ertheilen.

Conclusum per Desser Reich/ den 7. Sept.

1708.

Als der von dem Chur-Wäynischen Directore verfassete Auffsatz der an Ihro Churfürstl. Gnad. zu Wäyns/ Vermöge von Kayserl. Maj. allergnädigst ratificirten Reichs-Schlusses/ vom 30. Junii nechsthin auszuhan

händigen versprochenen Reichs-Assecurations-Acte oder Declaration in dem Fürstl. Collegio verleser/ und seines Inhalts erwogen/ ist darfür gehalten und geschlossen worden/ daß man es Fürstl. Seits allerdings dabey bewenden und geschehen lassen könne/ daß demnachst die Böhmishe Refrequentation und Chur-Braunschweigische Introdaction in das Churfürstl. Collegium, ohne weitem Anstand vor sich gehe/ worbey jedoch auch die Communication des in erst-gemeldtem Auffsat angezogenen Königl. und Chur Böhmischen Meyers verlangt worden.

Conclusum beeder höherer Reichs-Collegiorum,

Als in beeden höheren Reichs-Collegiis per totum mutatis mut. wie das Conclusum Collegii Electoralis.

Reichs-Städtisches Conclusum vom 7. Sept.

1708.

Nachdem beeder höherer hochlöbl. Reichs-Collegiorum unterm heutigen dato beliebt/ und die in Böhmischer Chur Readmissions-Sache an Se. Churfürstl. Gnad. zu Wäynz und dero höchsten Herren Successoren am hohen Ehr- und Stiff von Reichs wegen auszustellende Assecurations-Acte betrefendes Gemeinfames Conclusum, nebst dem zugleich mit communicirten Project dicit documenti Assecurationis in dem Reichs-Städtischen Collegio in Deliberation gezogen/ und dann selbige am 30. Junii dieses Jahres erwichterem Reichs-Gutachten conform befunden worden; Als will man zu mehr höchst-bemeldt Sr. Churfürstl. Gnad. zu Wäynz und deren Herren Successoren Sicherheit von ermeldten Reichs-Städtischen Collegii wegen obvermerckt/ beeder hochlöbl. höherem Concluso hiermit vollkommen accediret haben.

Conclusum trium Collegiorum
S. R. I.

Als in allen dreyen Reichs-Collegiis vorkommen/ daß laut Inhalt des re. per totum mut. mut. wie in dem Concluso Collegii Electoralis, & add. post verba mit dem allerunterthänigstem Ersuchen/ re. Stylus Conclusi trium Collegiorum
Kays

legiorum, wie hiermit beschiehet; Signatum Regensburg/ den 7. Sept.
1708.

(L. S.)

Churf. Mäynz. Cansley.

*Diſcretum Ratisbona, d. 12. Sept. 1708.
per Mogunt.*

Käyserl. Commissions-Decret.

Der Röm. Käyserl. Majestät/ unsers allergnädigsten Herrns/ Geheim-
rath und bevollmächtigter Principal-Commissarius, bey noch wäh-
rendem Reichs-Convent, der Hochwürdigst. Hochgebohrne Fürst und Herr/
Herr Johann Philipp/ der Heil. Röm. Kirchen/ Tit. Scti Sylvestri Prie-
ster/ Cardinal von Lamberg/ Bischoff/ und des Heil. Röm. Reichs Fürst
zu Passau/ hat aus heut dato errichtet/ und Sr. Hochfürstl. Eminenz extra-
dirt. Reichs-Concluso, die Occasione der Böhmischen Befugniß zu Fre-
quentirung des Churfürstl. Collegii verlangte Assecuration, Ihrer Chur-
fürstl. Gnad. zu Mäynz/ und Dero hohen Erzstift competirenden Reichs
und Churfürstl. Collegial Directorii betreffend / mit mehrern eingenommen
weisen der Churfürsten/ Fürsten und Stände des Reichs alhier versammlete
vortrefliche Rärbe/ Botschaffter und Gesandte in Folge des den 30. Junii
nechsthin in der Braunschweig-Hannoverschen Chur-Sache errichteten/ und
von Ihrer Käyserl. Majest. allergnädigst approbirten Conclusi trium Colle-
giorum sich darüber vereinbahret/ erkläret und verbündlich gemacht haben:
Und sintemal Ihre Hochfürstl. Eminenz selbiges der Käyserl. allergnädig-
sten Intention gemäs gefunden; Als wollen Dieselbe von Käyserl. Com-
missions wegen/ Krafft habender Allergnädigsten Vollmacht in Allerhöch-
sten Namen Sr. Käyserl. Majestät solch Reichs-Assecuratorium hiermit in
bester Form und Maas approbiret/ ratificirt und bekräftiget haben. Und
bleiben Ihre Hochfürstl. Eminenz vorernannt der Chur-Fürsten/ Fürsten
und Stände des Reichs Rärben/ Botschafften und Gesandten mit freunds-
lichem geneigt und gnädigem Willen/ wohlbeygethan. Signatum Regens-
purg/ Den 7. Sept. 1708.

(L. S.) Johann Philipp/ Cardinal von Lamberg/
Bischoff und Fürst zu Passau.

Königl. und Chur-Böhmischer Revers, die Sicher-
stellung des Chur-Mäynzischen Reichs-
Directorii betreffend.

Wir JOSEPH von Gottes Gnaden/ Erwehltet Römischer Käyser/
zu allen Zeiten Mehrer des Reichs/ in Germanien/ zu Hungarn/ Bö-
heim/ Dalmation/ Croatien und Sclavonien König/ Erz- Herzog zu Oester-
reich/ Marggraff zu Mähren/ Herzog zu Lützenburg und Schlesien/ und
Marggraff zu Lauffnitz &c. bekennen öffentlich: Demnach Wir den Uns als
König zu Böhmen/ und des Heil. Römif. Reichs Churfürsten/ gebührenden
Sitz und Stimm im Churfürstl. Collegio, zu dessen und des Heil. Römif.
Reichs mehrern Splendeur und Besten bey allen Ordinari- und Extraordinari
Zusammenkünfften/ es sey auf Reichs-Deputations Collegial- und andern
Tagen/ hinfüro wiederum einzunehmen/ bekleiden und verführen zu lassen/
und zu solchem Ende einen eigenen Gesandten nach Regensburg abzuschicken
gnädigst gesinnet seyn: von Uns aber Unsers lieben Neven des Chur-Für-
stens zu Mäynz Lbd. einige Versicherung verlangen/ daß solches Ihro und
Ihren Nachfolgern am Erz-Stift Mäynz/ an Ihren Directorial-Rechten
ohne Praejudiz und Nachtheil seyn solle; So haben Wir Dero selben hier
unter um so viel lieber willfahren wollen/ als weil Sie bey sothanen Ihro un-
strittig zukommenden Rechten ehender zu vertheidigen als im geringsten zu
beeinträchtigen gemeinet seyn; Erklären solchemnach und versichern für Uns
und Unsere Nachkommen im Königreich Böhmeim/ Er. Lbd. dem Chur-
Fürsten von Mäynz hiernit und in Krafft dieses Brieffs/ daß Wir Dero
selben und Ihren Successoren am Churfürstenthum und Erz-Stift Mäynz/
weder iezo noch ins künfftige zu ewigen Zeiten/ das geringste Nachtheil so
wenig in Dero Ihren Erz. Cancellariat allein competirenden Reichs/ als im
Chur-Fürstl. Collegio führenden Directorio thun/ Uns dessen nicht anmassen/
darinnen einmischen/ oder Dero selben vor- oder eingreifen/ noch daß es von
denen Unsrigen geschehe/ gestatten/ oder auch durch Uns oder andere veran-
lassen wollen; Zu Urkund dieses Brieffs besiegelt mit Unserm Käyser- und
Königl. anhangenden größern Insiigel/ der geben ist in Unser Stadt Wien/
den 14. Monats-Tag Augusti nach Christi Unsers lieben Herrn und Selig-
ma-

CAP. II.

SUFFRAGIIVONDAM IVRA BOHEMIAE RE-
GEM IN COMITIIS S. R. I. HABVISSE,
IDONEA ARGVMENTA.

§. I.

IVra haec a prima origine repetenda & aestimanda ^{Argumenta.}
sunt. Principio quidem illud coniecturam facit; ^{1) Bohemia}
fuisse Bohemos in ordinibus Germanici imperii; ^{continetur}
quoniam Bohemia vetustissimis temporibus prouin- ^{finibus Ger-}
ciis Germaniae fuit adnumerata (a); quod testibus ^{maniae.}
sci-

machers Gnadenreichen Geburt im 1708. Unserer Reiche der Römischen im
19ten/ des Ungarischen im 21. und des Böhmischen im 4ten Jahre.

JOSEPH.

(L.S.)

Wenceslaus Nobert Graf Kinski, Regis Bohemiae
Supremus Cancellarius.

Johann Wenzel Graf Vratislaus
ad Mandatum S. C. Regis Majestatis
proprium

Maximilian Franz von Deblin.

Omnis Euro-
pa est Ger-
manica.

(a) Necquicquam Germa-
niae uerbo illum hic tribuimus
significatum, quo, ignorantia
peregrinorum scriptorum, sep-
tentrionalia quoque regna id

1 nomen acceperunt, quod legi-
tur apud *PLINIVM lib. iv. hist.*
nat. c. 13. 14. TACIVVM de M.
2 *G. l. 45. &*, qui horum loca il-
lustrarunt, *CLYVERIVM;*
PASTO-

scimus geographis Graecis & Romanis (b). Eundem enim finem Germanis fuisse, qui ipsi fuerat Germaniae: id quidem firmiter credimus (c). Neque

PASTORIUM; GOLDASTUM; CELLARIUM aliosque recentiores. Neque etiam illa tempora intuemur adpellatione Germaniae, quibus Germanorum coloniae in partes Europae plerasque se effuderunt, ex quo Hispania Suevis; Africa Vandalis; Gallia Francis; Saxonibus Britanna; superior Italiae pars Longobardis cecit, qua ratione omnis Europamagna uelut Germania audire uidetur Marquardo EREHERO in praefat. ad ius Graeco-Romanum Leunclauii. Cursum moneo, adiuuare nos posse eius adpellationis rationes, quoniam exeunte seculo decimo septimo in quibusque Europae regnis, imperium fuit penes Germanos. Hispaniae enim Austriaci; tribus Britanniae regnis Nassouii; Daniae & Noruaegiae Oldenburgici; Sueciae Palatini; Poloniae Saxonic; & quas primum nomiuar debueram, Hungariae Bohemiaeque Austriaci sanguinis principes

1 imperarunt. Quo genere gloriae inde ab ortu huius uniuersi ad nostra usque tempora nullam unquam gentem floruisse, 2 est quidem manifestissimum.

(b) Non solum Germaniae ^{Bohemiae} partem dixerunt Bohemiam scrip- ^{Pars Germaniae.}tores; sed in medietate quoque Germaniae eandem reposituerunt. Loca ante nos con- gesserunt Welferus; Pirckhaymerus; Lazius; Goldastus; Balbinus; Cellarius alique ut meo opus esse industria non uideatur. Postulo enim haec a geographis, e quorum doctrinis, post colligo reorque, quod meae nunc est aetate.

(c) Lubet hic iudicium D. Differentiae PRAESIDIS exscribere ex eius ^{inter limites} dem INSTITVTIS FEVDORVM ^{populi & terrarum.} sect. 2. cap. 1. lit. d. p. 76. Cursum moneo frustra fere dissidia esse doctorum in descriptione finium nostrae Germaniae. Nunc enim Germaniae gentes se in alterius ditianem effuderunt iterumque inde deiectae ac depulsae sunt: ut fieri non potuerit, eosdem omni

tem

Neque ab hac sententia utriusque nos, dimouet discrimen, quod alii se putant cogitando inuenisse (d)

§. 2. Deinde illud non minus est clarū, quāuis in co- b) Bohemiae in co- lae Bohemiae diuersis temporibus fuerint diuersissimi miae in co- (e) omnes tamen iuris fuisse Germanici (f). De folis lae Germani- Vene- ni.

tempore fines, illis fuisse. Hic enim egomet mecum calculum non do, qui tum inter limites populi & territorii distinguere malant, quam in patriae finibus uariare. Arcifinia enim alia nescit ius publicum, quam ubi exit unius incipitque alterius ditio & imperium: ut mirum non sit, illa cum hoc dilatarī iterumque adduci. Naturalia arcifinia somniis delirantium sunt accensenda. Quis enim Deus unquam orbem partitus est inter populos: aut ubi legera alicui genē dedit, ut se in finibus contineret, pro ut montes, ualles, fluuī illos, distinxissent. Quod si ergo alterutrum constat: Bohemiam Germaniae partem esse; illud etiam clarum est; Bohemos esse populos Germanicos.

(d) Ita iuris publici quidam sedit doctor celeberrimus & de hoc studii genere meritissimus, cuius hic quidem castra relinquenda esse, existimamus.

(e) Scriptoribus Romanis ac-

que ac Germanicis testatissimum hemiae die est: primos Bohemiae incolas uerf.

HERMIONES celebrari; tum Boios, unde Boio, hemia nomen acceperit; MARCOMANNOS post, qui illos subiegerint; demum VENEDOS uel SLAVOS, hodieque in illis oris superstitēs. Quo ego sine laudarem ueteres, cum longa illos serie conduxerint GOLDASTVS & BALBINVS.

(f) Non sub imperio quondam unius stetit Germania. Igitur illo intuitu Bohemia Germanici iuris dici nequit, quod regi paruērit cum Germanis eisdem. Verum enim uero id traditur scriptoribus coaetuis; non solum Bohemiam Germaniae partem fecisse, quod principio demonstrauius: sed etiam Bohemiae gentes adscriptas fuisse Germanis. De Hermionibus consuli potest PLINIVS lib. 4. c. 14. de Boiis ueteres tradunt, quod e Gallia in Hereynium tractum emigrauerint tri-

Nam omnes fuerint iuris Germanici

Hermiones.

Boi,

616

nis. Germania

uentia limites di & sero.

Statuitur ab aliquo,

Isidoro Es.

Venedis seu Slavis maximopere dubitant nostri ac superioris aevi Icti (h). Verum neque hosce ciuium nostrorum albo expungendos esse, praelia docent, uictoriaeque Germanorum, a Venedis reportatae, quibus factum est, ut, qui Bohemiam, utpote Germaniae pro-

buerintque eidem nomen der Boyen-Heimath; sed, nouo instituto, uir illustris, *COCCEIUS* in prolegom. iur. publ. p. 11. §. 17. natales eorum tribuit adferitque Germaniae, quod facilius est credere, quam demonstrare ex testimoniis coaeuorum scriptorum. Quicquid sit, id satis est; Boios tum etiam, cum Bohemiam colerent, ita cum populis Germanis coaluisse, ut una cum illis gens uideretur geographis atque ipsi ciuitatis se esse Germanicae agnoscerent profiterenturque. Quod nostrae factis est arenae. Minus dubii est de MARCOMANNIS, qui Rheno Danubioque uicinis sedibus relictis, Bohemiam inuaserunt, eamque, Boiis exactis, suae ditionis reddiderunt; de qua historia scribit *PATERCVLVVS* lib. 2. cap. 108. & plene prolixique nostri aevi annales, qui ueterum loca conferunt & explanant.

Marcomanni.

(h) Scilicet ut Hermiones *Quid de Venedi; nullo Bohemiae noui simili*
 Boii; Boiios Marcomanni: ita Marcomannos Venedi seu Slau Bohemiae regno eiecerunt. Multum disputatur de origine eorundem. Mihi sententia illorum probatur, qui repetunt eandem ex Asia, proma condam omnium populorum. Inde enim ingenti numero egressi, post Poloniam, Marchiam hisque uicinas regiones, etiam Bohemiam inuaserunt eamque suae reddiderunt potestatis. Disputant haec respondentque RHENANUS; AVENTINUS; PENTINGERVS; PIRCKHELMERS; CLVVERVS; LAZIVS; GVAGNI-NVS; PASTORIVS; SCHVRZLEISCHIVS alique cum ex instituto; tum in rebus Sarmaticis; Polonicis; Marchicis; Boicis & Germanicis uniuersim. Parum ad nos hae lites. Qui omnino agnoscimus, VENEDOS aut, quod eis nomen recentius est, SLAVOS gentem fuisse peregrinam

provinciam colerent, etiam ciuitati Germanicae adscriberentur (i).

§. III. Quamuis uero ad suffragia, Bohemico re-^{III) Bohemi} gno in comitiis adstruenda hoc quidem sufficere que-^{Systemati} at: & populum Bohemiae Germanicum fuisse pro-^{Germani-} uinciamque, cum certissimus sim, ab his tantum rati-^{caae ciuita-} onibus ista iura unice pependisse (k): cum tamen cla-^{tis adscripti} riora sunt;

grinam atque alienam profus a Germanica ciuitate: ex quo rerum potiti sunt in Bohemia. Quod siue quinto seculo post Christum natum contigerit: siue, quod plurimi uolunt, sexto; nostra parum refert. Arguunt enim e populi peregrinitate metamorphosin & in Venedicam siue Slaucam reipublicae, quae eousque Germanica fuerit, conuersionem.

(i) Recte atque ad rei ipsius rationes GOLDASTVS lib. I. c. 1. §. 4. scribit: *Conditio Slaucorum in Bohemia & Morauia alia longe est, quam genibus & loco ortuq; peregrinis. Hi enim facta in Germaniae prouinciam, Bohemiae pagum, irruptione, quum eandem sibi per uim occupassent, a Germanis bello petiis; aut solo usurpato cedere aut se suaque omnia imperio Germanico dedere iubebantur. Impares tantae*

1 potentiae Germanorum, alterum elegerunt, supplicesque facti, non gratiam modo: sed & ius ciuitatis Germanicae impetrarunt. Ut
2 & subditis uti frui liceret priuilegiis ciuium Germanorum & eorum principes regna atque ducatus in beneficium iure feudali
3 & clientelari reciperent omnibusque ac singulis principum Germanorum iuribus ac priuilegiis, qua sacris, qua profanis, in uniuerso imperio Germanico,
4 non secus ac si origine Germani essent, gauderent. Summatim Sclau, Bohemiae incolae, cum territorio Germanico etiam ius
5 acceperunt Germanicae ciuitatis; ut iam nunc non tantum solo; sed etiam populo Germanico adscripti esse, uiderentur.
6 Atque hoc est, quod plurimorum argumentorum testimoniorumque fide contuebimur.

(k) Illud ego quidem pro ^{Omnes Ger-} certo ^{mani in so,}

Non minus facti ciuitatis Germanicae.

*1) Sub Caro-
lingis.*

riora argumenta superfint, unde, quod quaerimus, re ipsa patet, in illis potissimum uersabitur sententiae nostrae robur. Carolingica quidem tempora nostrae, quam habemus, reipublicae minus respondent (1): cursim tamen moneo, etiam tum Bohemiae cultores, Slauos imperio Germanico addictos fuisse: arctiori

*ueritate sunt
Imperii Ger-
manici &*

certo habeo; omnes Germaniae populos suffragiorum iure gaudere in comitiis imperii. Fuit enim hoc praecipui iure relictum Germanis; ut in regni quadam essent societate. Peregrinis gentibus, si in comitiis locus est assignatus, priuilegio id factum est, praeter ordinem rationesque patriae reipublicae. Contra, qui e numero Germanicorum principum in iisdem sunt desiderati; illi uel sponte declinarunt conuentus Germanorum uel immunitate donati sunt, quo minus in illis comparere tenerentur.

*Quid aeuo
Carolingico?*

(1) Doctrina Dn. Praefidis est, quam meo non minus calculo adprobo: formam reipublicae nostrae, in qua nunc agimus Germani, prorsus nihil commune habet eum aeuo Carolingorum. Patet hoc imprimis ex iure comitorum. Illo enim tempore Francicae, id est, Rhe- no & Aquisgranensi ciuitati ui-

1 cinae prouinciae comitia tantummodo constituerunt: reliquis Germaniae populis ab imperii negotiis uel prorsus exclusis uel ad illa ex singulari admissis causa beneficioque. Contra, stirpe Carolingica extincta, omnes Germaniae prouinciae eiusdem iuris factae sunt: ut, 2 quotquot deinde in societatem communis imperii Cunrado primo rege coirent, tot etiam locum haberent in Germanicis 3 comitiis, idque sine ulla unius populi prae altero eminentia aut praerogatiua. Franci enim 4 primaria gens quondam fuerant sub Carolingis; non uero post, ubi illis nihil praecipui relictum est, quam honor archifolii Aquisgranensis. Quamuis etiam huic plurimum de pristina dignitate decesserit, cum imperatores Saxonicus in finibus sui territorii agere mallent; quam in illo Francicae medietullio. Et 5 6 nisi

ori quidem nexu, Carolo magno imperante (m); la-
xiori autem sub eius posteris successoribus, Franciae
monar-

nisi proflus fallor, parum ab-
fuit, quin Saxonicae stirpis im-
peratores omnem Franciae
gentis honorem in Saxones de-
ferrent, sanguine non solum re-
gali ibidem florente, sed etiam
palatio Augusti fere adfixo Gos-
lariae. Veruntamen idem de-
crous eademque facultas omni-
bus Germaniae populis ex illo
tempore facta est. Unde hodie-
que Circulis Germaniae paritas
honoris, ut neutra alteram vin-
cat loco, ordine, amplitudine-
que. Quae omnia ubi Bohemi-
cis congruant aduersenturque,
suo loco commemorabimus.

(m) Carolus M. primus fuit,
qui Germaniae omnes populos
redegit sub potestatem unius.
Antea enim uix perpetuo quo-
dam foedere illi coaluerant,
tantum abest, ut uni imperio
fuerint adscripti. Quoties ue-
ro bellum oriebatur, quod om-
nibus pericula minaretur: to-
ties conglobatis uiribus hosti
suo obtuiam sunt facti, sub im-
perio ducis unius, qui omni e-
xercitui praeeslet. Atque in

1 hac Germanorum societate of-
fendimus in scriptoribus Ro-
manis, *Hermiones, Boios, Mar-*
comannos, incolas Boiohemiae,
2 supra laudatos, ante Caroli ma-
gni monarchiam. *Venedis*
principio alia uoluntas fuit, qui,
licet Boemicam Germaniae
provinciam incolerent: Germa-
nis tamen studia, arma, uiresque
3 suas obiecerunt prouinciisque
eorum inhiarunt, tantum abest,
ut iisdem cum illis ullo tempore
conueniret. Verum Carolus
4 M. eo etiam fine adortus est Ve-
nedos, ut in ordinem illos redi-
geret adscriberetque iterum
Germaniae, unde secesserant.
5 Respondit consilio euentus. Ita
enim Slaui seu Venedi iterum
facti sunt ditionis Germanicae.
Clarus atque idoneus eius rei
6 testis est *EGINHARDUS* his
quidem uerbis: *Omnes barba-*
ras nationes, quae inter Rhenum
& Visulam fluuios Oceanumque
& Danubium possitae, lingua
quidem pene similes, moribus ue-
ro atque habitu ualde dissimiles,
Germaniam incolunt, perdo-
mit;

C 2

Bohemii tem-
pore Carolin-
gorum Ger-
manicae ci-
uitatis

Carolingos. Quo tempore nostra non tantum republica nouam formam accepit (q): sed etiam omnibus populis Germaniae comitiarum iura contributa sunt (r); ut nunc demum maxime e re sit, intellexisse, quo loco habiti fuerint Bohemi.

§. V. Carolingica stirpe, quae Germaniae populos primo sub iugum miserat unius imperii, sub eodemque adhuc continuerat (s), anno 912. exarscente: iam nunc omnes sui iterum iuris facti sunt, ut, qui ante unum imperium effecerant uniuersi, nunc

se existimo; Bohemiae ducum morem gessisse Francico regi, primo eius nominis Cunrado. Quod nostrae nunc non est arenae.

(q) Sunt haec prolixiora nostro instituto. Plenius doctrinam hanc explicauit firmavitque *Dn. Praef.* argumentis in libris *de iure adlegandi* inque *libello, Germanice* scriptis editisque eodem auctore atque tandem *in Germaniae principis praefatione* admodum singulari. Dicit enim nequit, quam peruersae ac corruptae sint aliter docentium rationes & quantis illae patriam nostram exponant discrimibus. Difficulus tamen componitur haec lites, ob partium studia, quae plures hodieque agunt in

1 transierum. Quae tamen ex aduerso alio contendunt, illa plene planeque e medio tolluntur *in iure publico diplomatico*, cuius potissima momenta in schedis suis congeffit *dn. praefes* quem partum omnino desiderare debent omnes ueroris iurisprudentiae studiosi.

(r) Iam iam monui: Francos fere solos quondam fuisse in societate imperii Carolingorum. Sed, his extinctis, omnibus Germaniae populis is honor & locus delatus est: ut Germanici imperii comitia in tot curiis adparerent, in quot Germania populos fuerat diuisa. Bohemos etiam in illis egisse, id quidem occurret inferius.

(s) Admonitione hic opus est, *Sub Carolingis*

C 3

Ratio ad
na obfer

Forma rei-
publ. Ger-
man. non
petenda a
Carolingis.

onfernd.

nunc singuli singulas respublicas constituerent sigillatim: utpote FRANCICAM; SVEVICAM; BOICAM; THVRINGICAM; SAXONICAM & VENEDAM, in qua & fuerant BOHEMI. Vitio itaque his dari nequit, quod reges eorum supremam sibi arrogauerint potestatem ualedixerintque tum ceteris Germanis (t); a quorum nexu mors Ludouici infantis soluerat eosdem non minus atque liberauerat.

*In quibus
Bohemiae
principes*

§. VI. Tantum animi acceperat haec rerum conuerfione Venedi & horum prima gens, Bohemi: ut iam

*gis Germania
belli iure sub
imperio suo
tutarius.*

est, nec quicquam historiae eius aliqua probatione. Armis & belli iure redacta fuerat Germania sub imperium unius, quae antea dispersa fuerat in plures respublicas. Ita enim Clodoueus SVEVOS; Theodoricus THVRINGOS; Carolus M. BOIOS; SAXONES; VENEDOS seu slauos ui armorum subiugarunt. Victorum itaque posteriq; quamdiu uixerunt; tam diu etiam uinculum perdurauerat, ad quod fides adstricta fuerat gentium deuictarum. Victrice autem stirpe extincta, illud quoque disruptum fuerat ac dissolutum, ut in partes irent singulares ac pristinas, quae per idem eosque uixerunt coniunctae. Quod in patriae rebus

eo clarius est, quo notum magis illud imperii instrumentum; quo filii Ludouici pii autum imperium ita diuiserunt, ut partes aeterno iure inuicem manerent seiunctae. Ex quo tempore Francorum iura, si quae illis fuissent in prouincias Germaniae, nouiter a regibus illorum acquisitas, prorsus sublata atque perdita sunt, ut iuris ea petendi aut recuperandi omni momento fuerint destituti.

(t) Errore labuntur, plurimisque Bohemiae rex post Carolingos se inculantque perfidiae; eo, quod, post tempora Ludouici infantis, nuntium miserint Germanis, a quorum imperio ipso tum iure fuerant liberati. Principio enim

prac-

iam ceteris quoque Germanis inhiarent exitia quae ^{reducti fu-}
 minarentur, crederentque fore, ut pleraque illis Ger- ^{erunt ad}
 mania cederet, quamprimum bello eandem essent ^{Germani-}
 impeturi (u). Praeuenire autem haec, quam ^{cum impe-}
 pectare maluit Henricus, aiceps cognomento. Ne- ^{rius,}
 que enim alia causa est, quare, rex Germaniae factus,
 cum Germaniae iterum populi in communem eius-
 dem imperii societatem conuissent (x), in Venedos ex-
 pedi-

praeceptio est & rationi con-
 grua & auctoritati ita sentienti-
 um: quod, stirpe imperantis
 extincta, rerum summa redeat
 ad rem publicam. Quem euen-
 tum, Carolingis in Germania
 emortuis, uidit habuitque cum
 aliis Germaniae prouinciis Bo-
 hemia. Deinde ius, quod sibi
 quis sumit, id quoque ut alteri
 largiatur, necessum est. Ve-
 rum omnes Germaniae populi,
 Carolingis extinctis, libertatem
 sibi adrogarant, constitutis hoc
 sine dominis singularium terri-
 toriorum. Quidni igitur idem
 fas fuerit populo aut, qui huius
 uices gessit, duci Bohemiae.
 Nam aliae prouinciae regibus
 Germaniae absque principe in-
 termedio paruerunt: Bohemia
 autem rege suo fuerat instructa,
 in quem potestatem transfere-
 rat, ne is eandem a Caesare im-

1 perioque accepisse, uideretur.

(u) Nisi omnia me fallunt,
 pro certo habeo, uix aliam cau-
 sam fuisse, quare Germania, in-
 2 particulares res publicas distin-
 cta seiunctaque, iterum coiret et
 constitueretque regem, cui pa-
 3 rerenent uniuersi, quam pericula,
 ab inuasionem Venedorum &
 Hungarorum metuenda, quibus
 alias facile fuisset, ad oppri-
 4 mendum singulos, nisi coniun-
 ctis studiis utriusque hosti uires
 uniuersi opposuissent. Tan-
 tum ergo abest, ut Bohemi post
 Carolingos Germaniae morem
 gesserint: ut potius ipsi spe de-
 uorauerint pleraque Germa-
 niae.

(x) Systema quinque pro- ^{Systema rei-}
 uinciarum Germaniae pactitum ^{publicae Ger-}
 6 est, nulla iuris necessitate con- ^{manicae pa-}
 stitutum: sed liberrimo prin- ^{titium est}
 cipum arbitratu idque tantum

Formula Bohemiae. petitionem fecerit Bohemiaeque gentem eo mox adduxerit; ut Germanis fidem iuraret ferretque tributa; ab illis autem indigenatu donaretur iureque Germanicae civitatis (y).

Bellis subinde lapsis.

§. VII. Haec FORMVLA est, ad quam exigenda sunt bella diffidiaeque, quae inter Bohemos Germanosque inde ad nostram usque aetatem intercesserunt. Tantum enim abest, ut Germani ullo unquam tempore

dere-

extrationibus consilii. FRANCENIM Rhenenses habuerunt, quod a vicinis sibi Gallis metuerent; quo etiam terrore percussifuerant suevi, iuribus longe illis inferiores. Hergo inprimis eo inclinarunt, ut reipublicae, quae communem patriam haberent, in uno iterum systemate unirentur. SAXONIBVS & THVRINGIS maiores vires; sed tamen utrique maiora etiam pericula, quae faceflebant vicinae gentes VENEDORVM. Hi enim omnem animum exuerant, redeundi ad Germanicum imperium. Franciae itaque electrici reliquae tres provinciae facilius accesserunt; quoniam Saxonum & Thuringorum duciente oblatum fuerat imperium, quam ex Francica gente denominaretur Cunradus. BOIIS principio alius animus aliudque consilium. Horum enim di-

1 tio ut latissime per Austriae atque huic innexas provincias patuit, in Hungariam usque prolata: sic illis visum est, optimum 2 suae reipublicae fore, si ipsi regem haberent, qui in illis ageret nulloque nexu addictus uiuere reliquae Germaniae. Vi itaque is adducendus fuerat, quam 3 tamen non expectauit. Cum eius Henricus auceps FORMAM 4 ederet IVRIS PVBLICI Germanici, qua quisque princeps sui territorii dominus permaneret, quamvis fidem dedisset Germanico imperio; Boius etiam nouo systemati accessit, utiam 5 nunc post VENEDOS BOHEMOSQUE non alius superesse uideretur. Haec principia sunt 6 nostrae reipublicae, ueritati congrua & rationibus pragmaticarum sanctionum.

(y) Henricus auceps FRANCIAE; SAXONIA; THVRINGIA; iure reducta SVE-

dereliquerint Bohemos, ne quidem stirpe Saxonicorum Caesarum extincta, ut potius singuli id egerint imperatores, quo firmiter in obsequio illos retinerent(z); claro argumento, Bohemiam ex hoc tempore non regibus Germaniae, sed Germanico regno

Si ad Systema respiciatur Germaniae?

SVEVIA; BAVARIAQVE sub imperium recepta, id sibi agendum esse, censuit; ut VENEDORVM quoque principatus Germaniae redderentur idq; eo maiori studio contendit, quo truculentiora pericula essent, quae illi barbari populi Germanis minari viderentur. Bellis responderunt prosperi rerum euentus. Nam Venedis Brandenburgicis ipse principem dedit Geronem: Boemorum vero ducem subegit subactumque in fidem recepit, Germaniae per omne imperium adprobendam, atque ad ferenda tributa ipsam obstrinxit. Ut verissimum sit, duas Venedorum respublicas cessisse in potestatem Germanici imperii. Testes horum euentuum atque patetorum sunt *Wittekindus, Suedensis; Urspergensis*, laudati atque exscripti iunioribus. Addit *GOLDASTVS lib. 2. c. 3. §. 7. p. 123.* utinam ex luculento testimonio veterum: *Huc redit*

1 *summa; Bohemos sub imperium Germanum subiunctos fidelitate ab eis exacta & tributo annuo imposito: eorumque ducem*
2 *Wenceslaum, inter principes imperii Germanici allectum, eodem iure iisdemque privilegiis, quibus Franci; Bauari; Sueni; Saxones; Brandenburgici utuntur fruunturque.* Sed id quidem altioris indaginis est, quod locum meretur singularem.

4 (z) Vix unius Caesaris res gestas legeris inde ab Henrico auctore, augusto Bohemorum recuperatore usque ad Caroli IV aetatem, qui cum Bohemiae regibus non aliqua, imperii ergo, habuerit diffidia. Sed haec qui enumerauero in epitome?
5 & quo fine, cum *HEIMINSFELDIUS lib. 2. cap. 2. 3. 4. 6. 7. 8.* hanc spartam pridem occupauerit. Dicis? quae materia bel-
6 lorum, toties ac diuersimode re-
7 petitorum idque spatio lapsuque

D

quin-

Omnibus Germ. regibus negotiis succurrit.

emiquo
e redacta

regno addictam innexamque fuisse uinculo aeternum duraturo.

*IV) Bohemi
comitorum
suffragato-
res.*

§. VIII. Non uero de iuribus tantum constat suffragii Bohemiae regis in conuentibus S. R. I. fed etiam

*Causae defe-
ctionis Bohemorum sum-
matim.*

quingentorum annorum. Sunt qui naturam ferocissimam gentis inculant, quae omni tempore studia amauerit rerum nouarum. Sit uero ita; quod ipsos etiam reges id permouerit, ut illi Germanos in Bohemia a magno numero uocarent, quorum exemplo Venedi, incolae mansuetiores fierent mitigarenturque. Non uero occasiones negligendae sunt, quibus ad arma aduersus Germaniam sumenda, illi fuere excitati. *Scilicet* uti principum negotia magis ex consilii rationibus pendent, quam itris aut aequi rigore: ita Bohemiae reges maiestatem Germanici imperii multoties spreuerunt, quod non viderent, ubi illis opus esse posset eiusdem tutela. Id enim roboris ac diuitiarum fastigium tenet Bohemia, ut sua sorte acquiescere possit, uix indiga opis alienae. Inprimis haec causa isto aetuo se exeruit, quo Morauia Silesiaque eidem accessit, auctibus prorsus inuidendis. *Deinde* cum Ger-

1 Germanici imperatores bella haberent cum Romanis pontificibus; hi quidem id inprimis egerunt, ut animum adderent Bohemis, quo minus illi morem gerent Germaniae. *Tum* intestina quoque dissidia famam profutuerunt imperatorum, ut illi apud Bohemos quoque essent in contemptu. *Post* elatiores id non minus reddidit Bohemos, quod regale illis tributum esset diadema, quasi rex non esset, qui regem haberet. *Practerea* distinctio accessit & dissipatio
2
3
4
5
6
7
rex Germaniae ducatum: ut Bohemiae rex purpura regali tantum non indignum esse, existimaret, horum collegam audire, quorum dominia ad eiusmodi angustias reducta fuissent. *Ad extremum* ex quo Bohemiae rex Germanico imperio neque tributa tulit neque militaria praestitit officia, imo cuique onerum generi se subtraxit: ordines Germaniae noluerunt, ut rebus illorum ille deinceps interef-

etiam de iuris illius exercitio actuque (a). Plurima hanc in rem alii idque sine discrimine concesserunt (b), quod tamen in hac causa esse nobis debet

D 2

potis-

teresset. Atque his procellis fluctuavit navis reipublicae Bohemicae, ut nunc accederet comitia iterumque abesset ab illis: donec Carolus IV nexum hunc magis laxaret remitteretque, ut Bohemia rerum ignaris tantum non prorsus a systemate Germaniae auulsa esse, videretur.

(a) Quamvis enim fieri non possit, quin ille comitorum iure in Germania destituatur, qui non solum provinciae Germanicae praest, sed etiam privilegio gaudet Germanicae civitatis, quod utrumque de Bohemiae principe verum esse, demonstravimus: sunt tamen aliquorum nomina in albo ordinum siue omnia siue expuncta siue temporum caligine obliterated, ut a iure ad iuris ipsi exercitium vinculum consecutionis paulo infirmius esse, videatur. Exemplo esse possunt in Belgii oris Burgundici principatus, qui diu a comitiis abfuerunt, usque dum, quodam postliminii iure, Austriacae domus instituto, Burgundicum

1 suffragium Germanico nostro imperio restitueretur. Lotharingi multis etiam seculis Germanica comitia neglexerunt, Ferdinando autem primo imperante, intuitu ducatus, ex albo imperii deleti sunt. Quam-
2 uis, CANON. I, praefidis ore lo-
3 quor, poeniteat eos emancipationis, ut redire ad patrios ipsi lares mallet, honesta dummodo via superesset, per quam ad illos possent redire.

4 (b) Ut litterae, quibus polluit Augustinus, ex libro eiusdem intelliguntur, quos DE CIVITATE DEI reliquit: ita GOLDASTI rerum Germanicarum peritia adparet ex eiusdem commentariis RERVM BOHEMICARVM. Uterque cetera aliis; haec autem sibi ac famae suae videtur perscripsisse, quibus ipse ab aliis internosceretur. Nihil detraho famae Goldasti, quam saepe praeter meritum sugillat impetique EALEINVS, litteratissimus Iesuita, quod nimietati dandum religionis. Id tamen desidero egomet in Heimens-
5
6
7
D 2 feldio

Judicium de Goldasti Bohemia.

*Deest aliis
iuris, aliis
suffragia
in comitiis.*

*Singularia
de Belgis.*

potissimum. Principio enim frustra sunt, qui Bohemiae ducem comitiorum adessorem laudant temporibus Carolingorum; quod imperii nostri rationibus est aduersum (c). Deinde cum Germaniae comitia principes etiam peregrini accesserint siue ad festiuitatem eorum augendam (d); siue ad obseruandum consilia negotiaque imperii [e]; siue etiam ad

feldio nostro: quod recentiorum 1
testimonia cum ueteribus mi-
sceat; quod fidem illis protinus
tribuat, modo profint illius insti-
tuto; quod saepe libellos lau- 2
det nullius auctoritatis; quod
iusto saepius utatur consequen-
tiis, quam testibus ac ordine re-
rum; quod numeros testium
maioris habeat, quam selectum.
Sed hi animi mortalium sunt, u-
bi ad sensus vel suos uel aliorum
magis scribunt, quam ad ueri-
tatem.

*Quas comi-
tiorum sub
Carolingis,*

(c) Illius ego rei supra iam
feci mentionem p. 33. 34. Est hic
pestilentissimus omnium fere
Ictorum error; ut consuetudi-
nes Carolingorum commisce-
ant cum natalibus nostri for-
mae imperii, ad quam hodieque
publici iuris rationes exigere &
examinare debemus. Inde fit,
ut doctrinas habeamus male
cohaerentes, huius & dissenta-

neas, similesque scopis dissolu-
tis, quas negligere praestat,
quam illis addicendis tempus
perdere aetatemque.

(d) Saepius Galliae legatos, *Interfuit*
imo ipsum quandoque regem *aliquis comi-*
Galliae offendimus in comitiis *tiis a) festi-*
Germanici imperii. Etiam *uitatum*
Caesarum orientis oratores *causa,*
conuentibus interdum nostris
fuere praesentes, quem hono-
rem habuerunt imperio Roma-
no. Ut nihil de nuntiis dicam
maximi pontificis. Tantum
ergo abest, ut ex praesentia prin-
cipis consequatur ius aliquod
suffragii: quantum abest, Da-
niae nunc regnum Venetae par-
tem reipublicae fieri, quod per-
sonatus Oldenburgicus comes
eidem per semestre spatium fere
adesse uideatur.

(e) Adeo solennes fuerant b) ad cogno-
peregrinorum principum fre- *scendum ut*
quentationes in patriae comi- *canas conse-*
tiis;

ad accusandum aut respondendum causas, Caesarum & ordinum iudicio delatas (f): illud docendum & demonstrandum est, eo Bohemiae duces sine comitiis nostris interfuisse, ut officio defungerentur principis aut status Germaniae, quo de comitialibus argumentis tractarent, statuerent, deciderentque, utpote qui cum patriae proceribus essent in Germanici imperii societate. Atque hoc ut pateat, *principio* sciendum est, quod Bohemiae dux continenter comitiis legitur interfuisse (g), cum alii ad eadem acce-

a) quia comitiis interfuisse continenter,

horum ratio.

tis; ut publica opus esset lege, qua maioris momenti conuentibus institutis, peregrini omnes urbe illa, ubi agunt imperii ordines, exire, teneantur. Fieri enim non potest, ut in tanta suffragantium multitudine tamque diuersis eorundem studiis recondita sint imperii consilia: siquidem absque ullo discrimine praesentibus esse licet peregrinis. Sint nobis Poloniae conuentus in oculis, quibus nostra similis quondam fuerat respublica.

e) ad agendum aut respondendum causas.

(f) Ingens discrimen inter membra Germanici imperii & ordines siue status, qui audiunt eiusdem. Utrisque iudex sunt comitia. Inde est, quod Italiae multoties incolae & Daniac Po-

loniaeque regnorum siue ordines siue reges causas in comitiis egere controuersas. Nunc subditi principem tyrannidis accusarunt: nunc princeps perfidiae postulauit subditos rebelles. Ipsius pontificis causae saepius factae sunt comitiales. Aliud uero est, iudicem agnoscere comitia; aliud iterum iudicii illius socium esse & collegam. A primo certe nequaquam sequitur alterum.

(g) Deest nobis HISTORIA COMITIORUM IMPERII: quod omnino mirum, cum minimorum habeamus CONCILIORUM HISTORIAS. Defunt nobis RECESSVS IMPERII usque ad tempora Friderici V. quamuis omnium CONCILIORUM uolumina promulgata

Bohemiam ab Henr. aucupe semper deinceps comitiis S. R. I. interfuisse;

D 3

sint,

*er sunt
qui comi
a) se
atum
sa.*

ad cogitandum causas consi.

acceſſerint nonniſi per interualla ; quoties nempe uel cauſam comparandi habuerunt uel cupediam.

In iisdem Deinde aliorum in comitiis praefentia uoluntatis fuit &

fint, ſumptibus quidem Galliae regis xxxvii. an. 1644. cura autem Labbei xvii. minori typo, fedrerum tamen adparatu maiori an. 1672. Pudeat Germanos neglectus in rebus, a republica geſtis. Aliis regnis id exprobrandum non eſt; quibus talia legere nec libet nec licet. Utrumque nobis datur, qui in quouis publicae cauſae argumento ad conſuetudines & obſeruantiam imperii prouocamus, ut antiquiora omne punctum ferant eſſentque comitorum tabulae pulcherrimum utiliſſimumque IMPERII INSTRUMENTVM. Non uero hoc impedit, quin ſciamus, Bohemum ſub ſingulis ſere imperatoribus Germaniae comitiis adfuiſſe; quae curſim recenſebimus, cum *HEIMENSELDI'S* lib. 4. cap. 3. 4. 5. hac prouincia perfectas fit ex inſtituto. Legitur autem dux Bohemiae ſequentibus adfuiſſe ſuffragator. Anno 923. HENRICO I. impoſante Ratiſbonae: An. 960. ſub

1 OTTONE PRIMO Wormatiae; an. 973. ſub ALTERO Ottone Quedlenburgi, poſt etiam Vinariae, Alſtedii: an. 985. ſub
2 TIO Ottone iſdem Quedlenburgi: an. 1003. ſub HENRICO II. Merſeburgi: an. 1024. ſub CYNRADO II. Moguntiae: an. 1048.
3 ſub HENRICO III. Ratiſbonae, deinde Goſlariae, Moguntiae, Quedlenburgi: an. 1085. ſub
4 HENRICO IV Moguntiae, idque aliquoties Merſeburgi, Ratiſbonae, alibi: an. 1108. ſub HENRICO V Ratiſbonae atque alibi: an. 1134. ſub
5 LOTHARIO Magdeburgi, Bambergae: an. 1138. ſub CYNRADO III. ibidem: an. 1156. ſub
6 FRIDERICO I Ratiſbonae, aliquoties Bambergae, Wurzburgi, Auguſtae, Erfordiae, Landee in Italia, Biſantii, Noribergae atque alibi: an. 1193. ſub
7 HENRICO VI. an. 1199. ſub PHILIPPO Moguntiae ſemel iterumque: an. 1203. ſub OTTONE IV Merſeburgi, Moguntiae, Bambergae, Wurzburgi, Auguſtae: an. 1212. ſub
FRIDERICO II. Baſileae, Merſeburgi, Egrae, Argentorati,

& a bitrii: Bohemiae regem officii hic rationes *sens defidera-*
obligarunt (h). *Tum*, si, quod uulgi sermone dicitur, ¹¹

ex-

pati, Bambergae, Augustae: an. 1247. sub WILHELMO Aquigrani: an. 1273. & post ad comitia cita- tus a RODOLFO primo, non con- paruit Bohemus eidem impera- tori infensissimus hostis an. 1299. sub ALBERTO Noribergae, Mer- seburgi: an. 1318. sub LUDOVICO Bauaro Egrae, post Ratisbonae, Francofurti, atque alibi: de an. 1350. eo minus dubitandum, quoniam idem, qui Bohemiae rex fuerat, est etiam factus impera- tor CAROLVS ille quartus cogno- mento: an. 1387. uero WENCES- LAVS, quamuis & ipse Caesar es- set, comitiis Germaniae adsigna- uit Bohemiae legatos, qui suffra- gio Bohemico in illis uerentur: an. 1416. idem etiam est factum sub Caesare SIGISMUNDO, Con- stantiae: an. 1461. Bohemiae ite- rum rex, FRIDERICO V. imperan- te, ad comitia accessit Egrae at- que iterum Augustae. Post haec fere tempora interesse, neglexe- runt Germaniae comitiis reges Bohemiae, partim, ne onera tri- butaque illi ferrent imperio praestarentque seruitia: partim, quod Hussita illis bella intesti-

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

na essent, ut, domesticis curis di-
tracti, parum attenderent alie-
nis: partim etiam, quod & im-
perii Germanici faeces & guber-
nacula Bohemiae uidem princi-
pes Austruaci sanguinis habe-
rent, ut parum e re esse uideretur,
in ordinibus Germaniae nu-
merari Bohemicae prouinciae
regem: accessit tandem, quod
is ultimorum seculorum error
fuit, quo dubitarunt Isti, num
rex uere esset, qui, regni causa,
subesset alteri, uel ipfimet Ro-
mano imperatori: ad extre-
mum, quando imperii legibus
& comitiarum recessibus locum
nullum darent Bohemi, taeduit
Germanicos proceres societatis
illorum, ne leges Germanis tan-
tum dare, non accipere uideren-
tur. Atque satis nunc ex ha-
ctenus dictis esse puto manife-
stum, Bohemiae regem non ho-
spitem fuisse comitiarum Ger-
maniae, sed eiuem socium atque
collegam, id quod fuerat de-
monstrandum.

(h) Disputatur a iuris publici
consultis, num in uoluntate or-
dinum sit, ut, uocati ad comitia, *Bohemus a*
illis ratus est. *comitiis ab-*
sens defide-

Causae ne-
glectorum
comitiarum
a Bohemis ab
an. 1550.

c) quando-
que in irro-
gato privi-
legio.

exceptio regulam firmat, cum priuilegium imperatores irrogauerint Bohemiae regibus, ut illi comitiis, ubi haec in urbe Germaniae, a finibus Bohemiae nimum remota instituerentur, impunes abesse, queant (i); pro certo haberi debet, incubuisse alias iisdem

illis impune queant abesse. In Bohemiae regibus luculentissima sunt exempla, eos propterea in crimen uocatos fuisse, quod ad comitia accedere, quandoque neglexerint, tantum abest, ut otiosam fuisse existimemus eorundem praesentiam. De Ottone magno memorat *HAGEDICVS* ad an. 963. quod proscripserit Boleslaum, ad comitia uocatum, sed ad eadem uenire negligentem. Idem de Ottone II imperatore adnotat ad an. 975 *FABRICIVS* rer. Saxon. lib. 2. ad an. 975. Taceo exempla alia, quae domestici Bohemiae annales adnotarunt. Interim manifestum est, perfidum imperio dici non potuisse Bohemum comitiorum causa, nisi fide ad ea frequentanda Caesari imperioque adstrictus fuisset.

Dispensatio
Bohemiae re-
gis in fre-
quentandis
comitiis

(i) Fidem nec quicquam fallere potest diploma *FRIDERICI II* imperatoris, quo Bohemiae regem ab onere, comitia

frequentandi fecit immunem, ^{tantum ab} ^{mactis.} si quidem illa in loco instituerentur Germaniae, a finibus Bohemicis nimum remoto. Cum alia plura in libello habentur, unde lumen accedere potest nostro argumento, integrum hic illum exscribemus. *FRIDERICVS* diuina fauente clementia Romanorum imperator electus & semper Augustus, rex Siciliae, ducatus Apuliae & principatus Capuae. Cum decor & potestas imperii nostrum praecefferit statum, ut non solum ceterorum principum dignitates, uerum etiam sceptrae regalia a nostra conferantur maiestate gloriosum reputamus, ac magnificum, quod in tanto nostro largitatis beneficio, & alia crescit regiae dignitatis augmentum, nec ob hoc eminentia nostra aliquod patitur detrimentum. Inde est, quod nos ascendentes praeclara deuotionis obsequia, quae uniuersa Bohemorum gens ab antiquo tempore

roma-

hisdem comparendi in imperii congressibus necessitatem. Tandem, ne quis uel ita ambigat, utrum Bohemiae reges salutauerint comitia ad consultandum, an uero ad decidendum causas controuersas: non solum exempla docent, quod statuerit decreuitque Bohemius; sed etiam ante sententia imperii lata esse non uideretur quam suum ipse calculum etiam

romano exhibuit imperio tam fideliter, quam deuote, eo quod illustri rex eorum Ottogarus a primo inter alios princeps specialiter praeceteris, in imperatorem nos elegit, & nostrae electionis perseverantiae diligentem, & utiliter assistentem, sicut dilectus pater noster pie memoriae rex Philippus, omnium principum habito consilio per suum privilegium instituit, ipsum regem instituitimus & confirmamus, & tam sanctam, & dignam institutionem approbamus, regnumque Bohemiae liberaliter, & absque omni pecuniae exactione, & consueti curiae nostrae iustitia sibi, suisque successoribus in perpetuum concedimus. Volentes, ut quicumque ab ipsis in regem electus fuerit, ad nos uel successores nostros accedat, regalia debito modo recepturus. Omnes etiam terminos, qui praedicto regno at-

1 tinere uidentur, quocumque modo alienati sint, ei, & successoribus suis possidendos indulgemus; jus quoque, & auctoritatem inuestiendi episcopos regni sui integraliter, sibi, & heredibus suis concedimus, ita tamen, quod ipsi ea gaudeant libertate, & securitate, quam a nostris praedecessoribus habere consueuerunt. De nostra autem liberalitatis munificentia statuimus, quod illustris rex praedictus, uel heredes sui ad nullam curiam nostram uenire teneantur, nisi quam nos apud Bamberg, & Norinberg celebrandam intulerimus, uel si apud Merseburg curiam celebrare decreuerimus, ipsi sic uenire teneantur. Quod si dux Bohemiae uocatus accesserit, ipsi sibi ducatum praestare debeant, sicut antecessores sui quondam Bohemiae reges facere consueuerunt, sic tamen, ut spatium sex hebdomadarum

E

rum

etiam dedisset (k). Verum sunt haec momenta factis ad demonstrandum, Bohemiae regem frequentauisse Germaniae comitia, non qua testem, actorem, reum uel hospitem; sed qua suffragatorem & principem Germaniae potentissimum.

*VI) De aliis
argumentis*

§. IX. Superfunt alia plura argumenta, unde comitiis interfuisse Bohemum, argui potest & concludi

rum ueniendi ad praedictas curias eis ante praefigatur, saluo tamen, quod si nos, uel successores nostros Romae coronari contigerit, ipsius praedicti regis Ottogari, uel successorum suorum relinquimus arbitrio, utrum ipsi nobis trecentos armatos transmittant, uel trecentas Marcas persoluant. Ad huius autem constitutionis, & confirmationis nostrae memoriam, & robur perpetuo ualiturum, praesens priuilegium per manus Henrici de Parisiis notarii, & fidelis nostri, scribi, & bulla nostra aurea iussimus communiri, Anno, Mense, & indictione subscriptis. Huius rei testes sunt isti; Archiepiscopus Barensis, Episcopus Tridentinus, Episcopus Basiliensis, Episcopus Constantiensis, Episcopus Curienfis, Abbas Augensis, Abbas S. Galli, Abbas de Viterbio, Bartoldus de Niephen regalis curiae proto notarius, comes Huld-

1 ricus de Chiburgk, comes Rudolphus de Habsburg, & Landgrauis de Alsatia. Comites Ludouicus, & Hermannus de Tribura, Comes Vernerus de Henenburg, Arnoldus nobilis de Wart, Rudolphus aduocatus noster, Rudolphus de Rauenspurg, Albertus de Tanbaufer camerarius, & 2
3
4
5
6
aliquam plures magnates, & nobiles, & liberi, quorum testimonio hoc priuilegium constat esse confirmatum. Acta sunt haec Anno Dominicae Incarnationis 1212. Mense 26. Septembris. Quindecima indictione, regni uero domini nostri Friderici illustrissimi Romanorum imper: electi, & semper Augusti regis Siciliae quindesimo.

(k) Id alias mores uolunt in collegiis, ut absentis collegae nulla ratio habeatur in sententiis conceptis. Certe in imperii comitis hodieque illae fe-

*Subscriptio
Bohemi in
REC. IMP. est
essentialis*

rum

cludi: quae cursim nos enumerabimus, pretii & firmitudi-

runtur, absentium ordinum non desiderato expectatoque consensu. Qui autem factum esse dices, ut reliqui Germaniae ordines accessum ad comitia consensumque Bohemiae regis tantopere desiderauerint, ut aliquoties ante rem pro non confecta haberent, quam illum obtriquissent? Respondeo dubium, Olim suffragiorum non maior numerus rem confecit: sed pars firmitior. Quod primus ex antiquitate locuit *D. Praeses in programme*, von Streit über neue Stimmen, auf dem Reichstag/ an. 1709. S. 10. Cum uero opes, amplitudo, roburque Bohemiae regni & huic innexarum prouinciarum Silesiae Morauiaeque tantae essent, ut tantum non alteri pari uniuersae Germaniae responderent: mirum non est, suspensa fuisse conclusa comitorum, ob desideratum suffragium regis Bohemiae. De Henrico, Caesare *HAGECIVS part. 1. Chron. Boh. ad an. 923.* Mittler weile hatt sich Der Käyser / comitorum imperii argumentum tra-

1 stat, auf seinen Stul gesetzt: Desgleichen saßen auch alle Reichs Fürsten umher, und wurde die Handlung allein von wegen des Herzogs von Böhmen Abwesenheit verschoben.
2 Quam historiam alii quoque ita enarrant. Et si is scriptor causae propriae aetatisque inferioris uideretur, accipe *WIPPONEM*, *Cunradi II* Caesaris *capellanus*, qui in descriptione comitorum hoc prodit iudicium
3 ordinum imperii; *Oportet nos habere*, antequam sententiam feramus, *saltem tales inducias, infra quas possemus conuocare & precibus inuisare, ut sit nobiscum*, post alios, *ducem Bohemicum*. *Act. an. 1212* scribit *DVBRAVIS Lib. 17. hist. Bohem. p. 123.*
4 quod Caesar admodum desiderauerit praesentiam regis Bohemiae, qui quod senectute impeditus esset, tandem agnatum miserit rerum procuratorem. Exemplum alia praetereo generis eiusdem. Dubito enim de alio Germanici imperii principe reperiri, absentiam eius suspendisse sententias comitorum: ut
5
6
7
E 2 ita

(scriptio)
bemi in
2. imp. g.
entialis

*summam
cum in regis
a) quod fu-
erit elector.*

mitudinis quam habent, addito iudicio sigillatim; ne bonam causam peruerse tueri uideamur (l). Principio filum consecutionis est firmissimum, ut minus etiam possit, qui potest maius. Unde consequenter affirmo: si Bohemi arbitrato Caesar fit; eius quoque fore in leuioribus causis aliquod iudicium, uel, quod idem est, iura comitorum (m).

§. X.

*Argumenta
alia opinio-
nem adfe-
runt: alia ue-
ritatem.*

ita satis constet, quantum a Bohemiae regis suffragio pependit momentum.

(l) Vti diuina dogmata mendacis nostris argutisque opus non habent: ita neque ueritas pigmentis rationum. Peccare in eo maximopere solent doctores, ut argumenta, quae demonstrant, uel etiam certa ratione probant siue sigillatim siue in aliorum societate distinguere nesciant ab illis, quae opinabilia tantum sunt, adminicula ueritatis, non praefidiunt aut fons. Decipiunt se in eo maximopere publici iuris consulti, quando peregrinos aliorum regnorum mores adferunt ad nostri imperii consuetudines declarandas. Vnde praestantissima uolumina LIMNAEI, MYLERI aliorumque erudita magis, quam docta mihi quidem, quoties eos in rebus patriae consulo, esse uidentur.

Idem in Bohemiae, argumentor.

(m) Scio praeter illos Saxonici & Suaeuici iuris tenetores, speculatores barbaros ac stupidos, neminem fuisse, qui Bohemiae regi in dubium uocauerit, quod iudicio etiam illius fiat eligaturque imperator. Et qua fronte aliquis haec ei negauerit iura, cum uix & ne uix quidem ullus Caesar ad id fastidium in Germania euectus sit, calculo non numeratoducis Bohemiae. Adeo, ut primas ei in hoc officio detulerit an. 1212 Fridericus II in diplomate superiore p. 65. recitato. Vnde autem illi hoc? Num ex priuilegio; hoc autem falsi esse dicunt leges, neque praesumendum, sed demonstrandum. Aut, ut discordantibus forte sex uiris in electione ipse uni parium momentum adferret ad decidendum? Saxonicae gerrae, pri-

*An idem qui
elector etiam
status imper-
rii?*

*Vnde Bohemi
ius eligendi?
Falsae cau-*

§. X. Deinde etiam spartam huc trahere licet ^{b) archi-} archipincernatus. Quae prouincia deferri nequit ^{pincerna.} principi peregrino, ut ideo ciuium Germaniae numero

pridem explosa, cum ne quidem olim res imperii confectae sint numero suffragantium maiori, quod monuimus p. 96. n. 3. Aut, quod aliquis coniectari posset, ea causa, quoniam, an. 1215. Boioariae dux palatinatu Francico seu Rhenano familiae illato, *GIOVANNI Germania principis lib. 3. §. 10. 11. p. 13. 14.* duobus electoribus, seu unus princeps; in comitiis, Caesaris eligendi causa institutis non poterat defangi, ut adeo uicinus princeps Bohemus in subsidium uocaretur. Verum & hoc falsum est, cum inde a temporibus Ottonum constet, Bohemiae regem electorem fuisse Germaniae Imperatorum, quod ante nos demonstrauit *HEIMENSFELDIVS lib. 3. cap. 4. 5. 6. 7.* Illud itaque unicum superest, ut eundem *PROVINCIAE* aut regni sui iure Caesarem in societate aliorum elegisse existimemus, quo iure ad Germaniae quoque comitia accessit, quod probatum euictumque est hactenus.

1 Decepit se aliosque *GOLDA-* ^{error. Goldae.} *STVS lib. 3. c. 7.* qui *PINCERNA-* ^{sti.} *STVS* causa Bohemiae electionis iura putat obuenisse. Verum hunc errorem dissipabimus inferius. *Primo* enim nullo tempore plura in imperio *ARCHIOFFICIA*, liceat barbare loqui ut clare loquar, fuere, quam quatuor aut quinque: sed imperii electorum tot olim fuere, quam prouinciae & peculiare populi Germaniae *p. 48. n. 6.* archiofficium itaque causa esse non potuit imperii electoratum. *Deinde* Marchio Misnensis uere archiofficialis est, *Archinuator* imperii, quo munere defunctus est in Metensibus Comitibus an. 1357. memorabili, neque dum Saxonis scriptoribus cognito loco apud *CZECHORODIVM in parte Morau. lib. 4. c. 2. p. 430. 431.* ille tamen nec quicquam haberi solet in numero electorum. Quamuis in hac historia arcana lateant argumenta, quae ego quidem excutere nolo, excutiant illa Saxo-

nes,

mero alboque adscriptum esse oporteat regem Bohemiae (n). Dicitur non potest, quam hic ambigat, titubet, haereat erretque maximi nominis scriptor Goldastus.

§. XI.

nes, quorum interest. Post se-
 rius longe Bohemiae rex archi-
 pincerna est factus, quam ele-
 ctor. Illud igitur munus fru-
 stra spartae huius causa lauda-
 tur. Ad extremam archiofficio
 peregrini quandoque Principes
 solennium ergo, in comitiis de-
 functi sunt, exemplo Daniae re-
 gis: nec quicquam vero pro-
 uincia electionis; quam citius
 obeat oportet Germanus aut,
 quod idem est, Germanica do-
 natus ciuitate. Summatim arg-
 guo: si provinciae causa elec-
 tor est rex Bohemiae; idem eo-
 dem etiam intuitu erit *status im-*
perii in alioque genere comitio-
 rum suffragator. Electorum
 origo causaeque multas dubita-
 tiones habent; mihi praeceptio
 est in iure publico: *qui electora-*
tu gaudet, ille iure gaudet status
imperii.

Errores Gold-
 asti de Bo-
 hemiae ar-
 chipincerna-
 tu.

(n) Versatur in hac arena
 GOLDASTVS lib. 3. cap. 8. sed
 ambigit, titubet, erratque. Pri-
 mo enim inde ab Ottonis III.

aeo archipincernatus munere
 gauitum esse Bohemiae regem
 existimat iure quidem perpetua-
 rio. Hoc autem est fallissimum.
 1
 2 Vt enim taceam, ante archiof-
 ficia uni provinciae aeterno in-
 re adscripta non esse, quam sin-
 gulari duce destituerentur *Sue-*
uia Franconiaque; Thuringiae
 3 domino fortunae tenuioris,
 quam ut adspirare posset ad hoc
 genus fastigii; ut necessitas es-
 set, uni, quod semel habuerat,
 4 constanter relinquere Deinde
 ex speculi Saxonici uetustiori
 exemplo patet, *archipincerna-*
 5 *tum* usque ad duodecimum se-
 culum penes duces fuisse *Bo-*
ioariae. Recitat uerba e Vi-
 6 ennensi bibliotheca *LAMBE-*
CIVS lib. 2. cap. 8. p. 826. Der
 Herzog von Bayern hatt die
 vierdie Stimm an der Chur
 und ist des Reichs Ehenecke
 und solle dem Könige den ersten
 7 Becher tragen. Vt certissi-
 mus sim, Bohemiae regem post
 ea eodem tempora archioffici-
 um

§. XI. Facit praeterea hoc etiam non leuem *c) Bohemi*
coniecturam, Bohemiae regem inter ordines esse *iure indige-*
Germanici imperii: quoniam ei datum est, ut feuda *natus gau-*
impe- *deant in Ger-*
mania, ut

um pincernatus a Boioariae du-
cibus accepisse, cum illi, archi-
palatinatu aucti, utroque simul
munere *archipincernatus & ar-*
chidapiferias non possent de-
fungi; ut adeo altero conserua-
to, primum susciperet rex Bohe-
miae. Inde etiam est, quod

Colbii de War-
tenberge

COLBIANA gens, cognomenti de
VVARTENBERG, quae arx Ratis-
ponae uicina est, cum *subofficio*
pincernatus, quo gauisi fuerant,
in Bohemiam quoque migra-
uerint atque archiofficialem
subofficiales, sint sequuti, quod
D. Praeses eruit explicuitque in
dem Vorzug des Wartenber-
gischen Hauses §. 9. p. 45. in opu-
sculo vom general Erbpost-
Ambt cap. 3. p. 24. atque in
formula Marchiae p. 36.
taceo argumenta alia ad euitan-
dum taedia nimiae prolixitatis.

Alter.

Alter est error, quod existimet
Heimensfeldius; Bohemiae re-
gem *pincernatus* ergo Caesarem
eligere; non uero *regni* intuitu.
Primum nos negauimus, altero
adserto firmatoque p. 74. n. 1. Ter-

Tertius.

1 *tius* est, quod indignum ei ui-
deatur, archipincernam ultimo
plerumque loco neminari post
omnes ordinis ciuilis electores.

2 Verum uti primae debentur Bo-
hemio, qua electori; ita archi-
pincernae alius adsignari locus
non potest, quoniam muneris
non ea est ratio, ut aliis id ante-

3 ferri mereatur *Quarto* errat, ar-
chipincernatum a pontifice Ro-
mano, populi causa fenatusque
Romani confirmatum esse. Sed

4 haec gerrae *GROTHII* etiam sunt
lib. 2. de I. & P. c. 17. n. 9. quas
pridem depulimus Germani de
portu magistratae ueritatis. *Quin-*

5 *to* Bohemum existimat cum Bo-
ioariae duce lites habuisse de ele-
ctoratu. Sed argumentum
dissidii archipincernatus fuerat,

6 quamuis uerustissimi quoque
interpretes haec inuicem uide-
antur permiscuisse. Quam
igitur magni etiam fuerint ath-

7 letae *GEVVOLDUS & FREHERVS.*
Lis tamen haec exitum habere
non potuit, quod statum huius
causae, fidenter scribo, neuter
corruat

Quartus

Quintus

1) *Fenda ac-* imperii acquirat possideatque (o); utque & ipse, si ita
quirant. euenerit, imperator fiat (p). Caesares deinde atque
 2) *Fiant Ca-* eue-
sares.

eorum intellexerit. Ceterum
 1) licē archiofficij munere quan-
 doque etiam, quod p. 75. n. 2.
 adfirmari, defuncti sint princi-
 pes & reges peregrini: id ta-
 men fieri non potuit in archi-
 pincernatu, quia perpetuo conti-
 nenter quē hanc spartam habuit
 rex Bohemiae, quod hospitis
 non est, sed cuius ac ueri princi-
 pis s. status Germanici imperii.

*Bohemiae
 rex acquire-
 rep. est fen-
 da imperii.*

(o) Sunt haec instituta Ger-
 maniae, ne regiones, de illa de-
 falcatae uel peregrinis cedant
 uel in eorundem ueniant clien-
 2) telam. In peregrinorum ita-
 que numero Bohemos non fuisse,
 oportet, qui, nullo imperato-
 rum imperijque intercessu, Ger-
 maniae pagos uel acquisuerunt
 uel acceperunt in clientelam.
 3) De innumeris locis, quae Bohem-
 4) 5) 6) 7) 8) 9) 10) 11) 12) 13) 14) 15) 16) 17) 18) 19) 20) 21) 22) 23) 24) 25) 26) 27) 28) 29) 30) 31) 32) 33) 34) 35) 36) 37) 38) 39) 40) 41) 42) 43) 44) 45) 46) 47) 48) 49) 50) 51) 52) 53) 54) 55) 56) 57) 58) 59) 60) 61) 62) 63) 64) 65) 66) 67) 68) 69) 70) 71) 72) 73) 74) 75) 76) 77) 78) 79) 80) 81) 82) 83) 84) 85) 86) 87) 88) 89) 90) 91) 92) 93) 94) 95) 96) 97) 98) 99) 100) 101) 102) 103) 104) 105) 106) 107) 108) 109) 110) 111) 112) 113) 114) 115) 116) 117) 118) 119) 120) 121) 122) 123) 124) 125) 126) 127) 128) 129) 130) 131) 132) 133) 134) 135) 136) 137) 138) 139) 140) 141) 142) 143) 144) 145) 146) 147) 148) 149) 150) 151) 152) 153) 154) 155) 156) 157) 158) 159) 160) 161) 162) 163) 164) 165) 166) 167) 168) 169) 170) 171) 172) 173) 174) 175) 176) 177) 178) 179) 180) 181) 182) 183) 184) 185) 186) 187) 188) 189) 190) 191) 192) 193) 194) 195) 196) 197) 198) 199) 200) 201) 202) 203) 204) 205) 206) 207) 208) 209) 210) 211) 212) 213) 214) 215) 216) 217) 218) 219) 220) 221) 222) 223) 224) 225) 226) 227) 228) 229) 230) 231) 232) 233) 234) 235) 236) 237) 238) 239) 240) 241) 242) 243) 244) 245) 246) 247) 248) 249) 250) 251) 252) 253) 254) 255) 256) 257) 258) 259) 260) 261) 262) 263) 264) 265) 266) 267) 268) 269) 270) 271) 272) 273) 274) 275) 276) 277) 278) 279) 280) 281) 282) 283) 284) 285) 286) 287) 288) 289) 290) 291) 292) 293) 294) 295) 296) 297) 298) 299) 300) 301) 302) 303) 304) 305) 306) 307) 308) 309) 310) 311) 312) 313) 314) 315) 316) 317) 318) 319) 320) 321) 322) 323) 324) 325) 326) 327) 328) 329) 330) 331) 332) 333) 334) 335) 336) 337) 338) 339) 340) 341) 342) 343) 344) 345) 346) 347) 348) 349) 350) 351) 352) 353) 354) 355) 356) 357) 358) 359) 360) 361) 362) 363) 364) 365) 366) 367) 368) 369) 370) 371) 372) 373) 374) 375) 376) 377) 378) 379) 380) 381) 382) 383) 384) 385) 386) 387) 388) 389) 390) 391) 392) 393) 394) 395) 396) 397) 398) 399) 400) 401) 402) 403) 404) 405) 406) 407) 408) 409) 410) 411) 412) 413) 414) 415) 416) 417) 418) 419) 420) 421) 422) 423) 424) 425) 426) 427) 428) 429) 430) 431) 432) 433) 434) 435) 436) 437) 438) 439) 440) 441) 442) 443) 444) 445) 446) 447) 448) 449) 450) 451) 452) 453) 454) 455) 456) 457) 458) 459) 460) 461) 462) 463) 464) 465) 466) 467) 468) 469) 470) 471) 472) 473) 474) 475) 476) 477) 478) 479) 480) 481) 482) 483) 484) 485) 486) 487) 488) 489) 490) 491) 492) 493) 494) 495) 496) 497) 498) 499) 500) 501) 502) 503) 504) 505) 506) 507) 508) 509) 510) 511) 512) 513) 514) 515) 516) 517) 518) 519) 520) 521) 522) 523) 524) 525) 526) 527) 528) 529) 530) 531) 532) 533) 534) 535) 536) 537) 538) 539) 540) 541) 542) 543) 544) 545) 546) 547) 548) 549) 550) 551) 552) 553) 554) 555) 556) 557) 558) 559) 560) 561) 562) 563) 564) 565) 566) 567) 568) 569) 570) 571) 572) 573) 574) 575) 576) 577) 578) 579) 580) 581) 582) 583) 584) 585) 586) 587) 588) 589) 590) 591) 592) 593) 594) 595) 596) 597) 598) 599) 600) 601) 602) 603) 604) 605) 606) 607) 608) 609) 610) 611) 612) 613) 614) 615) 616) 617) 618) 619) 620) 621) 622) 623) 624) 625) 626) 627) 628) 629) 630) 631) 632) 633) 634) 635) 636) 637) 638) 639) 640) 641) 642) 643) 644) 645) 646) 647) 648) 649) 650) 651) 652) 653) 654) 655) 656) 657) 658) 659) 660) 661) 662) 663) 664) 665) 666) 667) 668) 669) 670) 671) 672) 673) 674) 675) 676) 677) 678) 679) 680) 681) 682) 683) 684) 685) 686) 687) 688) 689) 690) 691) 692) 693) 694) 695) 696) 697) 698) 699) 700) 701) 702) 703) 704) 705) 706) 707) 708) 709) 710) 711) 712) 713) 714) 715) 716) 717) 718) 719) 720) 721) 722) 723) 724) 725) 726) 727) 728) 729) 730) 731) 732) 733) 734) 735) 736) 737) 738) 739) 740) 741) 742) 743) 744) 745) 746) 747) 748) 749) 750) 751) 752) 753) 754) 755) 756) 757) 758) 759) 760) 761) 762) 763) 764) 765) 766) 767) 768) 769) 770) 771) 772) 773) 774) 775) 776) 777) 778) 779) 780) 781) 782) 783) 784) 785) 786) 787) 788) 789) 790) 791) 792) 793) 794) 795) 796) 797) 798) 799) 800) 801) 802) 803) 804) 805) 806) 807) 808) 809) 810) 811) 812) 813) 814) 815) 816) 817) 818) 819) 820) 821) 822) 823) 824) 825) 826) 827) 828) 829) 830) 831) 832) 833) 834) 835) 836) 837) 838) 839) 840) 841) 842) 843) 844) 845) 846) 847) 848) 849) 850) 851) 852) 853) 854) 855) 856) 857) 858) 859) 860) 861) 862) 863) 864) 865) 866) 867) 868) 869) 870) 871) 872) 873) 874) 875) 876) 877) 878) 879) 880) 881) 882) 883) 884) 885) 886) 887) 888) 889) 890) 891) 892) 893) 894) 895) 896) 897) 898) 899) 900) 901) 902) 903) 904) 905) 906) 907) 908) 909) 910) 911) 912) 913) 914) 915) 916) 917) 918) 919) 920) 921) 922) 923) 924) 925) 926) 927) 928) 929) 930) 931) 932) 933) 934) 935) 936) 937) 938) 939) 940) 941) 942) 943) 944) 945) 946) 947) 948) 949) 950) 951) 952) 953) 954) 955) 956) 957) 958) 959) 960) 961) 962) 963) 964) 965) 966) 967) 968) 969) 970) 971) 972) 973) 974) 975) 976) 977) 978) 979) 980) 981) 982) 983) 984) 985) 986) 987) 988) 989) 990) 991) 992) 993) 994) 995) 996) 997) 998) 999) 1000) 1001) 1002) 1003) 1004) 1005) 1006) 1007) 1008) 1009) 1010) 1011) 1012) 1013) 1014) 1015) 1016) 1017) 1018) 1019) 1020) 1021) 1022) 1023) 1024) 1025) 1026) 1027) 1028) 1029) 1030) 1031) 1032) 1033) 1034) 1035) 1036) 1037) 1038) 1039) 1040) 1041) 1042) 1043) 1044) 1045) 1046) 1047) 1048) 1049) 1050) 1051) 1052) 1053) 1054) 1055) 1056) 1057) 1058) 1059) 1060) 1061) 1062) 1063) 1064) 1065) 1066) 1067) 1068) 1069) 1070) 1071) 1072) 1073) 1074) 1075) 1076) 1077) 1078) 1079) 1080) 1081) 1082) 1083) 1084) 1085) 1086) 1087) 1088) 1089) 1090) 1091) 1092) 1093) 1094) 1095) 1096) 1097) 1098) 1099) 1100) 1101) 1102) 1103) 1104) 1105) 1106) 1107) 1108) 1109) 1110) 1111) 1112) 1113) 1114) 1115) 1116) 1117) 1118) 1119) 1120) 1121) 1122) 1123) 1124) 1125) 1126) 1127) 1128) 1129) 1130) 1131) 1132) 1133) 1134) 1135) 1136) 1137) 1138) 1139) 1140) 1141) 1142) 1143) 1144) 1145) 1146) 1147) 1148) 1149) 1150) 1151) 1152) 1153) 1154) 1155) 1156) 1157) 1158) 1159) 1160) 1161) 1162) 1163) 1164) 1165) 1166) 1167) 1168) 1169) 1170) 1171) 1172) 1173) 1174) 1175) 1176) 1177) 1178) 1179) 1180) 1181) 1182) 1183) 1184) 1185) 1186) 1187) 1188) 1189) 1190) 1191) 1192) 1193) 1194) 1195) 1196) 1197) 1198) 1199) 1200) 1201) 1202) 1203) 1204) 1205) 1206) 1207) 1208) 1209) 1210) 1211) 1212) 1213) 1214) 1215) 1216) 1217) 1218) 1219) 1220) 1221) 1222) 1223) 1224) 1225) 1226) 1227) 1228) 1229) 1230) 1231) 1232) 1233) 1234) 1235) 1236) 1237) 1238) 1239) 1240) 1241) 1242) 1243) 1244) 1245) 1246) 1247) 1248) 1249) 1250) 1251) 1252) 1253) 1254) 1255) 1256) 1257) 1258) 1259) 1260) 1261) 1262) 1263) 1264) 1265) 1266) 1267) 1268) 1269) 1270) 1271) 1272) 1273) 1274) 1275) 1276) 1277) 1278) 1279) 1280) 1281) 1282) 1283) 1284) 1285) 1286) 1287) 1288) 1289) 1290) 1291) 1292) 1293) 1294) 1295) 1296) 1297) 1298) 1299) 1300) 1301) 1302) 1303) 1304) 1305) 1306) 1307) 1308) 1309) 1310) 1311) 1312) 1313) 1314) 1315) 1316) 1317) 1318) 1319) 1320) 1321) 1322) 1323) 1324) 1325) 1326) 1327) 1328) 1329) 1330) 1331) 1332) 1333) 1334) 1335) 1336) 1337) 1338) 1339) 1340) 1341) 1342) 1343) 1344) 1345) 1346) 1347) 1348) 1349) 1350) 1351) 1352) 1353) 1354) 1355) 1356) 1357) 1358) 1359) 1360) 1361) 1362) 1363) 1364) 1365) 1366) 1367) 1368) 1369) 1370) 1371) 1372) 1373) 1374) 1375) 1376) 1377) 1378) 1379) 1380) 1381) 1382) 1383) 1384) 1385) 1386) 1387) 1388) 1389) 1390) 1391) 1392) 1393) 1394) 1395) 1396) 1397) 1398) 1399) 1400) 1401) 1402) 1403) 1404) 1405) 1406) 1407) 1408) 1409) 1410) 1411) 1412) 1413) 1414) 1415) 1416) 1417) 1418) 1419) 1420) 1421) 1422) 1423) 1424) 1425) 1426) 1427) 1428) 1429) 1430) 1431) 1432) 1433) 1434) 1435) 1436) 1437) 1438) 1439) 1440) 1441) 1442) 1443) 1444) 1445) 1446) 1447) 1448) 1449) 1450) 1451) 1452) 1453) 1454) 1455) 1456) 1457) 1458) 1459) 1460) 1461) 1462) 1463) 1464) 1465) 1466) 1467) 1468) 1469) 1470) 1471) 1472) 1473) 1474) 1475) 1476) 1477) 1478) 1479) 1480) 1481) 1482) 1483) 1484) 1485) 1486) 1487) 1488) 1489) 1490) 1491) 1492) 1493) 1494) 1495) 1496) 1497) 1498) 1499) 1500) 1501) 1502) 1503) 1504) 1505) 1506) 1507) 1508) 1509) 1510) 1511) 1512) 1513) 1514) 1515) 1516) 1517) 1518) 1519) 1520) 1521) 1522) 1523) 1524) 1525) 1526) 1527) 1528) 1529) 1530) 1531) 1532) 1533) 1534) 1535) 1536) 1537) 1538) 1539) 1540) 1541) 1542) 1543) 1544) 1545) 1546) 1547) 1548) 1549) 1550) 1551) 1552) 1553) 1554) 1555) 1556) 1557) 1558) 1559) 1560) 1561) 1562) 1563) 1564) 1565) 1566) 1567) 1568) 1569) 1570) 1571) 1572) 1573) 1574) 1575) 1576) 1577) 1578) 1579) 1580) 1581) 1582) 1583) 1584) 1585) 1586) 1587) 1588) 1589) 1590) 1591) 1592) 1593) 1594) 1595) 1596) 1597) 1598) 1599) 1600) 1601) 1602) 1603) 1604) 1605) 1606) 1607) 1608) 1609) 1610) 1611) 1612) 1613) 1614) 1615) 1616) 1617) 1618) 1619) 1620) 1621) 1622) 1623) 1624) 1625) 1626) 1627) 1628) 1629) 1630) 1631) 1632) 1633) 1634) 1635) 1636) 1637) 1638) 1639) 1640) 1641) 1642) 1643) 1644) 1645) 1646) 1647) 1648) 1649) 1650) 1651) 1652) 1653) 1654) 1655) 1656) 1657) 1658) 1659) 1660) 1661) 1662) 1663) 1664) 1665) 1666) 1667) 1668) 1669) 1670) 1671) 1672) 1673) 1674) 1675) 1676) 1677) 1678) 1679) 1680) 1681) 1682) 1683) 1684) 1685) 1686) 1687) 1688) 1689) 1690) 1691) 1692) 1693) 1694) 1695) 1696) 1697) 1698) 1699) 1700) 1701) 1702) 1703) 1704) 1705) 1706) 1707) 1708) 1709) 1710) 1711) 1712) 1713) 1714) 1715) 1716) 1717) 1718) 1719) 1720) 1721) 1722) 1723) 1724) 1725) 1726) 1727) 1728) 1729) 1730) 1731) 1732) 1733) 1734) 1735) 1736) 1737) 1738) 1739) 1740) 1741) 1742) 1743) 1744) 1745) 1746) 1747) 1748) 1749) 1750) 1751) 1752) 1753) 1754) 1755) 1756) 1757) 1758) 1759) 1760) 1761) 1762) 1763) 1764) 1765) 1766) 1767) 1768) 1769) 1770) 1771) 1772) 1773) 1774) 1775) 1776) 1777) 1778) 1779) 1780) 1781) 1782) 1783) 1784) 1785) 1786) 1787) 1788) 1789) 1790) 1791) 1792) 1793) 1794) 1795) 1796) 1797) 1798) 1799) 1800) 1801) 1802) 1803) 1804) 1805) 1806) 1807) 1808) 1809) 1810) 1811) 1812) 1813) 1814) 1815) 1816) 1817) 1818) 1819) 1820) 1821) 1822) 1823) 1824) 1825) 1826) 1827) 1828) 1829) 1830) 1831) 1832) 1833) 1834) 1835) 1836) 1837) 1838) 1839) 1840) 1841) 1842) 1843) 1844) 1845) 1846) 1847) 1848) 1849) 1850) 1851) 1852) 1853) 1854) 1855) 1856) 1857) 1858) 1859) 1860) 1861) 1862) 1863) 1864) 1865) 1866) 1867) 1868) 1869) 1870) 1871) 1872) 1873) 1874) 1875) 1876) 1877) 1878) 1879) 1880) 1881) 1882) 1883) 1884) 1885) 1886) 1887) 1888) 1889) 1890) 1891) 1892) 1893) 1894) 1895) 1896) 1897) 1898) 1899) 1900) 1901) 1902) 1903) 1904) 1905) 1906) 1907) 1908) 1909) 1910) 1911) 1912) 1913) 1914) 1915) 1916) 1917) 1918) 1919) 1920) 1921) 1922) 1923) 1924) 1925) 1926) 1927) 1928) 1929) 1930) 1931) 1932) 1933) 1934) 1935) 1936) 1937) 1938) 1939) 1940) 1941) 1942) 1943) 1944) 1945) 1946) 1947) 1948) 1949) 1950) 1951) 1952) 1953) 1954) 1955) 1956) 1957) 1958) 1959) 1960) 1961) 1962) 1963) 1964) 1965) 1966) 1967) 1968) 1969) 1970) 1971) 1972) 1973) 1974) 1975) 1976) 1977) 1978) 1979) 1980) 1981) 1982) 1983) 1984) 1985) 1986) 1987) 1988) 1989) 1990) 1991) 1992) 1993) 1994) 1995) 1996) 1997) 1998) 1999) 2000) 2001) 2002) 2003) 2004) 2005) 2006) 2007) 2008) 2009) 2010) 2011) 2012) 2013) 2014) 2015) 2016) 2017) 2018) 2019) 2020) 2021) 2022) 2023) 2024) 2025) 2026) 2027) 2028) 2029) 2030) 2031) 2032) 2033) 2034) 2035) 2036) 2037) 2038) 2039) 2040) 2041) 2042) 2043) 2044) 2045) 2046) 2047) 2048) 2049) 2050) 2051) 2052) 2053) 2054) 2055) 2056) 2057) 2058) 2059) 2060) 2061) 2062) 2063) 2064) 2065) 2066) 2067) 2068) 2069) 2070) 2071) 2072) 2073) 2074) 2075) 2076) 2077) 2078) 2079) 2080) 2081) 2082) 2083) 2084) 2085) 2086) 2087) 2088) 2089) 2090) 2091) 2092) 2093) 2094) 2095) 2096) 2097) 2098) 2099) 2100) 2101) 2102) 2103) 2104) 2105) 2106) 2107) 2108) 2109) 2110) 2111) 2112) 2113) 2114) 2115) 2116) 2117) 2118) 2119) 2120) 2121) 2122) 2123) 2124) 2125) 2126) 2127) 2128) 2129) 2130) 2

electores Germaniae slauicam ideo linguam docti ef-
 sedebent, ne Bohemi illis esse queant gens peregrina (q). } Sclauice
docti Elect.

§. XIII. In sacrorum iure illud singulare est, ^{d)} Episcopi
 quod omnes Bohemiae episcopi a Caesaribus nostris ^{patris Boh.}
 sint

cautum esse, ne alius fieret imperator, quam Germanus. Contrarium enim exempla comprobant cum Richardi & Alfonsi Caesarum: tum aliorum imperii candidatorum e gentibus peregrinis. Verumtamen Bohemiae regi tam facilis ad imperii fastigium uia patet, quam aliis ciuibus Germaniae. Adeo ut ipse sibi inter eligendum dare possit suffragium; exemplis id comprobantibus non solum Sigismundo rege; sed etiam aliis post eum *electoribus* Bohemicis. Ast uero quis inficias iuerit, ciues Germaniae quaedam praecipui iura ad spartam imperialis dignitatis habere, praegentibus quibusdam peregrinis, ut hos ordo demum tangere uideatur, si nullus illorum, qui imperium capessat, superesse uideatur. Neque hoc dari debet Bohemis, intuitu tantum sanguinis Austriaei. Ex illo enim non fuit Ottocarus, ille Rudolphi I aemu-

lus: cui tamen Bohemica natio non obfuit, quo minus esset inter Germanici imperii candidatos. Alia habet *HEIMENS-*

FELDIVS lib. 3. c. 4.

(q) Notissimum est tituli *ult. Bohemicam A. B.* argumentum, quo Slauicam linguam discere tenentur *linguam doceri debent electores Germanici.*

Quidni Italicam quoque *Hungaricam, Polonicam, Danicam Gallicam-* que, Burgundici intuitu imperii; quae omnes quondam republicae Germanico imperio fuerunt addictae? Ita est, nullus in societate egit imperii Germanici, praeter Bohemum, ut opus esset, sermoni ac linguae aduieseri principis collegae. Num Carolus IV patriae hic amori quid dederit, praeceperitque haec, ne Germani a Bohemicae gentis Caesaribus abhorrent, id quidem aliorum iudicio relinquimus. De Slauicae linguae a

Teutonica discrimine agit Goldastus *lib. c. 1. n. 5. p. 9. cap. 2.*

F

n. 14.

*Germaniae
subiecti.*

sint instituti (r), usque dum Fridericus II. imperator, ius sacros antistites inaugurandi, ipsis Bohemiae regibus deferret. Puto autem sacri muneris hunc tantum fuisse nexum: fundorum uero episcopaliū iura nullo non tempore apud Bohemiae regem permanfisse. Quamuis Bohemiae episcopi muneris ergo cum in comitiis egerint, tum in synodis & sacris conuentibus Germaniae. Certo argumento, comitialia iura haberi ac sustineri posse absque intuitu ullius territorii.

§. XIV.

p. 14. p. 21. lib. 4. o. 16. n. 1. p. 547.

ubi illam etiam quaestionem respondet: *utrum linguae diuersitas arguat diuersitatem ciuitatis.* Nobis id praesumptionis uidetur esse argumentum, sed eiusmodi, quae contrariam admittit probationem, ex pactis, migrationibus bellisque repetitam.

*Bohemiae
episcopatus
a iuris Germanici.*

(r) Non solum id legitur in annalibus Bohemicis, quod omnes Bohemiae episcopatus in dioecesi fuerint antistitis Moguntini: sed etiam episcopi Bohemiae a Germanico initiati & inuestiti fuerint imperatore.

Subsunt Moguntino.

Primum permanfit usque ad tempora Caroli IV, qui mouit pontificem, ut Pragensē archiepiscopum subduceret Moguntino, illique primatus ho-

1 norem in Bohemis largiretur, cum, quod tamen non credo spes esset, eidem, praeter Bohemicos, etiam addicendi *Misnensem*,
2 *Bambergensē & Ratisponensē* Goldastus *lib. 1. c. 14. lib. 5. c. 4. n. 23. p. 578.* Errat autem Goldastus, quod Moguntino id tribuat, qua Germaniae PRIMATI, quem ille honorem nullo tempore sibi adrogauit. Fuit in gratia Saxoniorum Caesarum, quibus etiam hunc honorem debuit, in prouincia Bohemiae nouiter acquisita: Magdeburgicus archiepiscopatus post demum conditus est, ut fieri non posset, quo eiusdem dioecesi principio ecclesiae Bohemicae obuenirent. Uideatur *D. praeses in dissert. de primatu Germaniae,*
3
4
5
scripta

Cur non Magdeburgico antistiti?

§. XIV. Infirmiora ad finem nobis propo-

e) *Oleum*
tum regale a
Moguntia-
no.

scripta an. 1707. Alterum Caesares nostri conferuarunt ad tempora usque Friderici II, qui an. 1212 privilegio muniuit Bohemiae regem, ut ipse in posterum antistites suos, a sacro collegio (*canonicis*) electos, constitueret inauguraretque p. 66. Ab hoc etiam tempore ab imperii nostri comitibus abstinuere archiepiscopi Pragenses, quibus eousque leguntur interfuisse. Putat Goldastus, antiquo hoc iure effrenem fuisse Pragensem antistitem regique minus parentem. Neque soluit nodum, quem nescit. Num ideo Pragensis subditus fuerit Germaniae immediatus? Scilicet inter *territorii* & sacri *muneris* rationes curate distingui oportet cum hic, tum alias in imperio Germanico. *Primo* intuitu dominum habuerunt episcopi provinciae principem atq; ordinibus provincialibus fuere adscripti; *altero* autem imperatori paruere, comitiorum imperii ideo adfessores. Haec prima quondam forma fuerat omnium episcopatum Germaniae. Post alii habitum muta-

1 runt privilegio. Multi epim
 2 sua etiam territoria subdixerunt
 3 principibus provinciarum factique sunt, & *regionis & muneris*
 4 causa, immediati imperio: plures autem sacri etiam muneris
 5 causa subiecti sunt principibus, suis nutritoribus, ut ideo comitiis imperii omitterent porro
 6 interesse. Hoc lumen qui ex iuribus medii aevi non adferunt ad lites Saxonici electoris cum Merseburgi atque Naumburgi episcopatibus definiendas; illi in tenebris versabuntur felicioresque philosophos agent, quam patriae iustos, id est, ingenii foetus excludent, nequicquam uero sententias, quae genuinis respondeant ipsarum rerum argumentis. Sed nouae non sunt andabatarum digladiationes in nostra republica: in quorum sane numero hic sunt Bohemiae iurium consulti. Ceterum an propterea Caesari in Bohemia ius supersit *primariorum precum*? quaerit noster. Repono, fieri non posse, ut duo idem exerceant in iisdem ecclesiis. Pro certo autem habemus

Episcopi Bohemiae immediati territorii: muneris & immediati.

quadruplex status episcopatum Germaniae.

primus.

alter.

f) diade-

tum argumenta sunt, quod a Moguntino(s), antiftite quondam rex Bohemiae unctus atque sacro ritu inauguratus fit; cum alii esse soleant territorii limites, quam dioeceseos. Parum etiam facit, quod Bo-

mus, ab imperatore hanc facultatem regibus adsignatam esse, postquam illis privilegio concesserant investituram episcoporum. Illud in primis etiam nostrae prodest aeneae, quod ad beneficia sacrorum munerum in Bohemia habiles quoque sint Germani; claro iterum argumento, eosdem huic regno non uideri peregrinos.

Moguntinus
cur unguento
anctus regem
Bohemiae
causatur
d) Fictitiae,

(s) Moguntiae archiepiscopum regem Bohemiae unguento mitauisse, est quidem testatissimum. De causis autem multi agunt arguuntque ordine peruerso. Sunt, qui singulare privilegium tribuunt Moguntino, ut omnes principes, quos Caesar ad regalem dignitatem euehat, ipse sacro ritu inauguret unctaque, in quem errorem D. Praeses animaduertit in dissertatione an. 1701. habita de iure reges appellandi f. de auspicio regum cap. 2. §. 5. p. 101. 102. Alii id iuris legibus concedi Moguntino antiftiti perant, quod fit

1 CANCELLARIVS imperatoris. Verum fuisse hoc Moguntini, quamdiu Bohemiae antiftites, subfuerint eius sacro regimini
2 suae dioecesi, diploma Ottocari declarata da. 1228. quod post Bohemiae scriptores etiam exhibet Odericus RATNALDVS tom. 12. annal. ecclesiast. ad an. 1228. ubi illa in primis uerba nostrae aeneae sunt; *Confitemur, quod tam nos, quam omnes successores nostri consecrationem regalem & diadematis impositionem de sacrosanctae sedis Moguntinae archiepiscopo, TERRAE NO-
3 STRAE METROPOLITANO, in perpetuum tenemur accipere.* Atque adeo eandem id cum priori uim habeat argumenti, Bohemiam Germanico etiam imperio addictam fuisse adscriptamque Germanico imperio. Quamuis discrimen nullatenus nobis ignotum fit, inter territorii limites & limites dioeceseos. Bre-
4 mensem enim quondam antiftitem septentrionalium Sueciae Dan-
5
6
7

2) uerac

Quos
reges
lat. no
sunt in

Error
dalli
rangii

Bohemus a Caesare (r) adpellatus fuerit rex. Cum *ma a Caesa-*
olim in mores cultioris orbis iuerit, regale diade-*ribus.*
ma erogandum esse ab imperio Romano atque
exempla supersint peregrinorum principum,
qui diplomata regalia ab eodem adsciuerint. Il-
lud uero in primis est absonum, quod arguunt cum
iure

Daniaeque regnorum *metropo-*
litam, atque primatem egisse,
D. Praeses docuit in *Dissert. de*
primatu Germaniae. Cete-
terum quo tempore, quoque iu-
re haec facultas in Pragensem
antistitem translata fuerit a Ca-
rolo IV consentiente Mogunti-
no plene planeque ostendit
GOLDASTVS lib. 3. c. 11. pag.
338. & lib. 5. cap. 3. p. 364.

(r) Nemini ignotum est, re-
galem dignitatem periisse & ac-
cepisse Bohemiae regem ab im-
peratore Romano, quem locum
prolixè tractauit *D. praeses de iu-*
re reges adpellandi cap. 2. §. 5. p.
80. 199. Errant uero *GOLDAS-*
TIVS aequè *lib. 3. cap. 13. p. 370.*
quam nouissime *CONRIN-*
GIUS de *finib. imp. lib. 2. cap. 29.*
n. 3. p. 469. qui inde hoc neclunt
filium consecutionis: Bohemiae
principes imperatori Germanico
imperioque obnoxios fuisse, quod
regiū ab illis acceperint nomen.

1 Falso imprudenterque. Si enim
diploma regale, a Caesare acce-
ptum, eius reddit clientem uasal-
lumque, quis auctor esse uolue-
rit principi, cum suprema pote-
state instructo, ad id petendum?
2 E quae Caesaris praerogati-
ua? si hoc tantum honore au-
gere potest uasallos. Et sa-
ne uerbis hic opus non est, quo-
niam CYPRI & ARMENIAE prin-
cipes nouissime ab Henrico sex-
to Caesare regale nomen hono-
remque capessuerunt, quos ta-
men nemo uel somnians dixerit
imperii uasallos. Testes hu-
ius rei coaeuos laudauit *D. praes-*
ses de iure reges adpellandi, Cae-
saribus tributo cap. 2. §. 5. p. 98.
99. 100. Breuiter REGIS uox uel
in sensu iuris *naturalis* accipi-
tur uel iuris *gentium* uel denique
iuris *ecclesiastici.* *Primo* signi-
ficatu rex est, qui *suprema* po-
testate gaudet in republica: al-
terò, qui *symbola & nomina* re-
galia

Quis Caesar
reges adpel-
lat, non sub-
sunt imperio?

Errores Gol-
dasti & Con-
ringii.

g) *Leges a
Magdebur-
gico tribu-
nali.*

iure Magdeburgico usi fuerint Bohemi (u), eosdem etiam Germanicae fuisse ciuitatis. Imo nescio quod palatium regale somniando per quietem uident, huius argumenti patroni: quos nugacissimus tenebrio fetel-

galia suscepit uel suo arbitrato uel cum auctoritate imperatoris Romani: *tertio*, qui, *sacrae unionis* remedio, Dei numen accepit ad populum regendum. Atque extremum hunc modum plures ICI superstitionis accusant, ex alienis oleis, republica Iudaica repetitae. Nobis satis est, tergemino sensu Bohemiae regem diadema ferre: quamuis inde non consequatur clientela, qua adscripti sunt Germaniae.

*Bohemiae R.
qui steterit
inre Saxónico
Magdeb.
Somnia Col-
dasti & qui
eum sequun-
tur.*

(u) Tironibus medii aevi notum est, quod *Poloni, Porussi, Lithuani, Bohemi, Silesii, Morauique* uixerint steterintque iuribus Saxonis sententiisque *Halensis & Magdeburgici* iudiciorum. Suauiter itaque somniant ICI, Caesarum haec *palatia* fuisse, unde leges peterent populi orientales, Germanico imperio adscripti. Inde est, quod utramque olim ciuitatem Caesaream fuisse existiment, stultissimoque errore adfirmant; Burgrauium Magdeburgicum

1 Caesaris hic uices obiisse. *GOL-
DASTVS* non tam ignorantia ueri peccauit *lib. 4. c. 13.* quam hoc quidem partium studio, ut
2 Bohemiae regem subiectum haberet curiae Germanicae. Verum eruditissimi scriptoris paradoxo decepti sunt huius aevi
3 doctores, ut nauseat stomachus ineptissimas eorundem opiniones refellendo & confutando recentere. Harum negiarum primus est praeco nugator ille Saxonicus iuris, tenebriocosus speculator. Cuius sententiam cum plures alii exserpserint, ego noua
4 uerba ex codice dabo, qui in bibliotheca *dn. praesidis* in scitu reperitur. Est autem eius initium hoc: *titulus I. conclusiones codicis*
5 *legum hic incipiunt.* *Diß Buch* istt eyn Buch des rechten yn *Wichsde yn Sechsisch* art also ys *Meideburg* gebruechet und
6 dy von *Halle ire* Boluort do nemen und dy von *Lypz Eyn Halle* und darnach viel stete in der *Marggrauenschafft* esu *Wysen*
7 ire

*Verba e
no codi
msto
qui in
Saxonis*

Verba nescio

tefellit, auctor speculi Saxonici. De imperii vicaria-^{b) imperii}
tibus ^{vicariatus}

Verba ex 112.
no codice
infecto anti-
qui iuris
Saxonici.

ire Volutort dis rechtin nemen
ezu Lypzk. Also weme des rech-
ten bruch wurde / das man
den Volczug hette von Lypzk
Kegin Halle; von Halle Kegin
Meydeburg. Nun habin dy
von Meydeburg und dy Sach-
sen mit der Wysgisten rate yn
den Landen Landrecht und
Wye bilde recht und Lehnrecht
mit der Keyser Kór und willen
ersatz. Des wir hy ym Lande
dy von Polen; dy von Behe-
men; dy Marg von Brande-
burg; alle Sachsenlant alle
Herzogen Lant/ alle Vestua-
len/ Turingin und dis Rynes-
strom von deme Lande ume biz
an dy wilde See. Doch habin
yn dem Lande vil stete sonder-
liche gewonhete / dy man yn
gemynen Rechten nicht pfleget
ezu haltyn. Doch habyn sy
es noch ir selber loer. Nun
wisse ein iczlich weyse Kluge
man: das dis Buch ist gezo-
gen und gesichert us Keyserli-
chen Büchern (haud dubie iure
Romano, quod etiam exempla
produunt) us dem Lanrechte
Spigels der Sachsen und Wie-

1 bilde Büchern und us geistli-
chen Büchern (iure canonico)
und Lehenrechtis Büchern/das
unstrafflich ist und ydermann
2 uf geburwen mag. Weene
was dy alden ezu Vorbürgen
yn ihren recht Büchern (iuris-
prudencia Germanorum folia
3 Sibyllina) gesatz habin und ezu
furtz / das richtet dis Buch nil
kuntlicher ezu vornemen
menschlicher Vernunft. Nu
4 wol alle den dy dy Schrifft wol
vornemen im rechten an yntrag
und uidersaez des rechtin: dy
synt selig uer Gote. Doch ist
5 ir leider kleyn / dy dy Schrifft
am rechtin ganz vornemen und
sy nicht vorkeren yn unrecht.
Nu nil ich gerne hy ezu keren
mit Hulse unsers liben Herren
6 Jesu Cristi. Wen ane syne
Hulse und ane syne Gotliche
Gnade mag ich des nicht ge-
7 tun / noch uolbringen. Und
nil noch den buchern dis rechten
rechtlichen luten; das cyn ic-
8 lich eynveldig man vornemen
mag ane aller gedrang und ge-
zwang / wy der heylige sanctus
Gregorius (caue uirgulam do-
stor)

gaudeat Bohemus. **tibus Ictorum disputationes ambiguae sunt. Bohemiae**

etor) und andere hylige Lerere/ dy Gottlich recht insakt habin/ da alle weltliche Recht sint usgezogen. Bilem non moueant uerba nugacissimi hominis, doctoris iurium Saxonico- rum, quae hoc sine recitatur, ut lector ipsemet coniecturam sumat aetatis, iudicii, litterarum. Sed a diuerticulo inuiam. *Principio* falsum est uel Halae uel Magdeburgi Caesarem palatium suum habuisse; quoniam *Goslaria, Alstediumque* scriptoribus mediæ aevi hoc solum nomine laudantur. *Deinde* inde ab Ottonum temporibus ex indubiis innumerisque monumentis non tam per secula omnia, quam per singula fere lustra constat, utramque ciuitatem, maxime autem Hallensem perpetuo archiepiscopis paruifese atque egisse in numero oppidorum huius provinciae. Solum impudens animus negauerit, qui hoc in dubium uoluerit uocare. *Tum* ius iudicii & legum ferendarum principio conditi archiepiscopatus, largitus est Otto primus archiepisco-

Quo iure
Magdeburgi-
cas LL. olim
habuerat Bo-
hemia?
a) confutatio
errorum.

po; quae ipse iura constanter tutus est exercuitque, ut locus hic esse Caesaris non potuerit auctoritati. *Practerea* ipsorum iurium administratorem aluit Burggrauium archiepiscopus, in cuius ipse clientela fuit, ut manifestum errorem errent, qui eundem in numero habent principum imperii, quorsum legi potest Dn. *praeses in re monetaria Germanorum mediæ aevi c. 17. p. 265. Ad extremum* cum omnes ad unius Saxonici speculatoris, hominis bardi, stupidi atque infimae fortis prouocent auctoritatem, uix operae pretium est, confutationi nugarum immorari. Appulit animum *D. praeses* ad librum ex instituto scribendum *denenii speculi Saxonicæ, codicis legum nugacissimi.* Qui autem factum esse, dices, Bohemos ufos fuisse iure Magdeburgico. Repono. Bohemis, barbarae quondam genti, uel nullae leges uel paganismo infectae. Ex quo itaque Christo illi nomen dederunt, leges petiere a Germanis & mox figillatim ab archiepiscopis Magdeburg-

b) uerba
sententiae
positio.

miae regem eo a Caesare instructum esse (x), certum est. Quae inde uis nostro argumento accedat, in margine explicauit. Camerae iudicium subire Bo-ⁱ iudicio he-

burgicis cum ob uicinitatem, tum ob celebritatem urbis atque singularem denique iustitiae & aequitatis rationem. Voluntatis itaque & arbitrii idque penes Bohemiae regem fuit, quam diu is uellet, legibus uti principis uicini. Quod etiam exitus historiae iuris Bohemiae nos docet: quoniam Carolus IV alii- que post eum proprias leges tulerunt, abolita demum omni iuris Magdeburgici auctoritate. Neque enim nostrates ullo tempore praetores id sibi adrogarunt, ut huic instituto obloquerentur. Et qui suberint curiae Magdeburgicae Bohemi, cum eos ab imperii iudiciis Frid. II. Caesar fecerit immunes an. 1212 *conf. p. 65. n. 5.* Qui aliter sentiunt, illi somniant delirantque, non differunt.

(x) In diplomate, quod *Perr. BEKLERVS* in *der Neußen Mäuischen Historie* p. 264. exhibet, hoc titulo utitur rex Bohemiae ad an. 1312. *Nos Iohannes Dei gratia Boemiae rex, Sa-*

1 *cri Imperii citra montes uicarius generalis.* Arguunt ex hoc imperii uicariatu ius status Bohemiae regis inter ordines Germaniae. Verum non cohaeret filum argumenti, quod exempla docent aliorum uicariatuum extra Germaniam. Sic regni ARELATENSIS VICARIUS primum a Caesare constitutus est princeps Auriacus, uideatur *Dn. Praefes in Arausione uindicta contra Gallos*; deinde Britanniae rex; post princeps Delphinatus. Qui uero ex his Germanicae est ciuitatis? DE ITALIAE uicariatu certamina quondam fuere inter Sabaudum & Mantuanum principes peregrinos. Est *Dn. Praesidi* argumentum singulare de uicariatibus imperii extra Germaniam. Magis ad rem facit, si quorsum alii tum hoc exemplum laudant, tum alia, quae habet *Goldastus lib. 3. c. 9.* in ipsa Germania uices quandoque Caesaris sustinuerit rex Bohemiae. Qua in re faciles ad credendum sumus, cum

G

P.

b) uerba sententiae expositio.

Quid de Caesare uicariatu regis Bohemiae?

cameræ
num subfit?

hemos, credat (y), qui potest. Mihi hæc sententia indigna esse uidetur Bohemiae regis auctoritate, quam illi tribuere uidemus incorrupta rerum monumenta. Praeterea uicisse Bohemum tributorum cum

p. 79. lit. p. ostensum sit, multo-
ties Bohemos fuisse inter ipsos
etiam imperii candidatos. Ceterum
e. inde etiam patet, frustra esse
ictos, qui in dubium Caesari uocant,
quin ipse uel abiens uel impeditus
arbitratu nominet uicarios, praeteritis
ordinariis palatino & Saxone,
cum tot exempla ad consuetudinem
satis sint nostri imperii. Praesens
autem rerumque generis imperator,
qui CLIVENSEM nominauerit uicarium
Westphaliae prouinciarumque Rhe-
no uicinarum, exponit *Giouanni in
principe Germania*. Id etiam
quaeri posset, num alteri Germania
uicariatuum subfit Bohemia,
mortuo imperatore? Verum de
indole uicariatuum istorum peruersae
sunt omnium fere ictor. sententiae.
Ante autem quam illae confutentur,
firmiter non licet respondere.

Bohemiae
rex num in
dicem habeat

(y) Goldastus lib. 4. c. 13.
hunc locum pariter instruit
auxitque commentario, dubito

1 an ad palatum Bohemiae regum *cameræ*
ueritatemque. Allegat album *imperii*
imperii an. 1526. ubi tributum,
CAMERAE atque REGIMENTO im-
2 perii praestandum, aere nume-
ratur 41. ¹/₂ florenorum Rhenen-
sium & an. 1553. *Boheim zu un-
3 serhaltung des Cammerger-
richts 300. flor.* Inde concludit
regem Bohemiae subditosque
accusari posse in camera
imperii idq; probare uult exem-
4 plis duobus, quae laudat. Ego
met utrumque nego. Principio
enim hac causa deterior Bohemiae
regis fors esset, quam electorum
5 ceterorum, qui priuilegio muniti
sunt de non appellando, quod ualde
est absonum. Deinde in diplomate
6 Frid. II. p. 55. litti. recitato imperator
Bohemiae regem eximit ab iuris-
7 dictione aulici iudicii. Qua ergo
fronte aliquis cameræ eundem
decretis subiiciat? Qui filiae
obtemperabit, quae matris se
subdixit imperio? Post Caroli

IV.

cum magnitudine, tum uarietate reliquos Germaniae ordines, est quidem testatissimum (2). Absit tamen, ut omnes, qui haec onera ferunt, albo ciuium Germaniae inscribamus. Ad extremum uti nemo negat, Bohemiam nexu clientelari addictam esse Germani-

*h) qui terrae
gemma
Germaniae
tributa
praestet.*

IV. in A. B. lex clara est; firmissimumque Bohemiae hic regno praesidium. Ceterum, quamuis dubitem, Bohemos adhuc aliquid tributi camerae tulisse: ab eius tamen praestatione ad iurisdictionem illius agnoscendam, nullum filum est argumenti. Quod exempla & Lotharingiae ducum comprobant & Burgundici, qui audit, circuli.

(2) Quatuor tributorum genera imperio quondam Germanico tulit rex Bohemiae. *Primum* qua populi deuicti singulis annis, quod aere tum destituerentur, 500 equos & 300. boues dare solebant; postquam uero auri & argenti usum cognouerunt 150 marcas argenti soluerunt & 120 boues, quae summa pro temporum rationibus & indulgentia Caesarum nunc aucta est & quidem Henrico V impetrante 1108 ad 3000. marcarum argenti, iterumque diminuta,

1 Qua causa hos reditus nonnulli adpellarunt uerbo *Caesarei domanii*. Quo itaque iure Fridericus II. hoc onus an. 1212 remiserit, quod e superioribus p. 65. n. 4. intelligitur, iudicium esto aliorum. Male autem hanc tributi speciem cum donationibus miscet *GOLDASTVS lib. 2. c. 11. p. 205.* ab ordinibus etiam Germaniae annuatim factis imperatori. Hi certe non belli iure quod de Bohemis uidimus p. 49. 50. capri imperioque adscripti sunt, sed pactis liberimis p. 46. 47. Deinde quoties *b) qua cond. foederatus* expeditionem susceperat Germania, toties etiam illi interesse Bohemiae regem oportuit cum cohorte copiarum. Huc referre licet bella Hierosolymitana; Italica; Hungarica; Flandrica ceteraque quibus patriam diuexatam esse reperimus. Hoc enim foederis iure praestitit. ut mutua Bohemiae rex auxilia & ferret Germaniae iterumque ab eadem

*camera
imperii*

Genera tributorum a Boh. r. Germaniae ferendorum quae a) iure uisitationis.

*h) Bohemia
num sit feu-
dum Ger-
manici im-
perii?*

manico imperio (a) ita non minus est manifestum, nullum exinde filium duci posse, ad ius ordinum in comitiis imperii adferendum & propugnandum. Labuntur uero per hunc errorem maximi etiam nominis iureconfulti, qui de indole Bohemiae regni, de successione in eodem, improba dogmata fouent, dum ineptissimo instituto publicas Bohemiae causas truti-

na

*c) qua usal-
tus,*

eadem expectaret. Post imperatore trans alpes in Italiam, solennium causa, mouente ad Romae accipiendam coronam, Bohemiae iterum rex, qua cliens imperii obligatus est, ut Caesari, domino suo socius & comes adesset cum 300. equitibus armatis, quos potest cum totidem marcis argenti redimere, aut cum dimidia eius numeri pecunia militumque altera parte. Verum a tergemino nexu fere soluit Bohemiae regem Fridericus II in diplomate, quod. p. 67. excipimus, ut ex illo tempore fere omnia haec in arbitrio Bohemi essent & eius tantum pudori relictum esse uiderentur.

*d) qua status
imperii.*

De quarto genere, quid statuentum sit, illud quidem paulo superius explicauimus p. 100.

De nexu feu-

dali regis Bo-

hemiae desi-

lit. y. (a) Inde ab Henrici aetate Bohemiae duces in clien-

1 tela fuerunt imperii Germanici, *derisusque*
in quo nexu ad nostra usque *doctrina*
tempora perdurauerunt. Pa-
tet hoc ex litteris intefiturae, *dasti.*
2 quarum magnum numerum edi-
dit *BALBINVS Dec. 1. lib. 8.*
qui est diplomaticus. Inaugu-
3 rationes etiam feudales, siue
imperator decesserit siue Bohe-
miae rex, annalibus patriae no-
strae passim describuntur, quas
collegit *HEIMENFELDIVS*
4 *lib. 3. cap. 14.* Plures autem ex-
Bohemia
inde dubitationes oriuntur, quas *num fuerit*
idem uel non attingit uel ordine *subfeudum*
tractauit peruerso. Principio
5 putat *lib 2. c. 9.* Bohemiae du-
cem ab Arnulfo rege circa an.
890. Morauiae regno adscri-
ptum fuisse, ut huius esset Bohe-
mia aliquandiu subfeudum *p. 40.*
6 *lit. o.* Verum contra factum est
an. 1086. ut Morauia, consensu
comitorum imperii solennissi-
mo, regno Bohemiae innecteretur

*Bob. R.
fuerit
scipere
per regu*

na examinant Longobardica. Vtinam ab his argumentis manus cohiberent ciuiliū legum magistrī.
Iuris

tur lib. 2. c. 9. n. 24. lib. 3. cap. 10. n. 8. qui locus est potissimus & c. 16. n. 8. 16. conferatur cum his Czechorod lib. 3. c. 2. mart. morrau. p. 273. Etiam Henrici auctūpī id fuisse legitur institutum, ut Bohemiam Boioariae duci adsignaret, cuius hoc remedio quaesuit amicitiam; uerum hoc etiam consilium, satis iniquum, non solum successū caruit lib. 3. c. 14. n. 4. sed etiam parum abfuit, quin Boiaria omnis in potestatem ueniret regū Bohemiae, quod supra attingimus p. 79. n. 14. 5. ut taceam, illo tempore nondum cognitās fuisse leges feudales, ut decretis earum haec adstringi queat historia. Deinde hodie in mores iuit, ut ordines Germaniae imperii uasallī, Caesari absentiam excusent, quoties non ipsi inuestituram suscipiunt. Dubium, quid regibus uasallī tum incumbat. Nos omnino distinguendum esse, putamus, utrum regni causa feudum rogetur, an provinciae ergo alterius. Si primum, excusatione absentiae omnino est opus, quod nos docet diploma

Caesaris ADOLFI, ex BALBINI *Num excusare tenetur absentiam regis*
dec. 1. lib. 8. p. 25. hic excusandum. Adolfus Dei gratia Romanorum rex; semper augustus uniuersis S. R. I. fidelibus gratiam suam & omne bonum. Ob suorum meritorum insignia gloriosa; quibus erga nos & sacrum imperium illustris dominus Wenceslaus rex Bohemiae, inclytus princeps noster & pincerna multipliciter refulcet, suis cupientes parcere laboribus & expensis omnia feuda, quocunque sita seu quocunque nomine censentur, quae nobis & sacro romano imperio dictus rex per nobilem uirum Rubinum de Tonerra affinem nostrum exhibitorē praesentium ex SPEC ALI GRATIA nostrae regiae maiestatis, quanquam ABSENTI duximus porrigenda. Volumus tamen & amellimus hanc formam, ut rex illustris iam praedictus, cum commode praesentiam nostram habere poterit PERSONALEM, PERSONALITER nos accedat, iura suorum feudorum, pro ut mos expostulat, accepturus, dat. ap. Francfort 4 idus Martii an. an. 1292. inuicti. 5. regni

Iuris enim publici prudentia alios fontes habet, quos dicitur Romana non apeririunt; sed cuique reipublicae propria imperii instrumenta.

CAP.

Num B. regnum imperio aperitur?

nostri primo. Grauioris momenti illud est, num Germanico imperio Bohemiae regnum, successoribus legitimis destitutum, obueniat, ut illi integram sit, rege destitutus alium nominare? *Goldastus per omnia libri 6. capita id agit, ut probet, regnum Bohemiae successuum esse; masculis aequae ac foemineis id hereditibus deferri: quo in argumento nodos mihi scindere magis uideatur, quam soltere & extricare.* Addemus ergo aliqua ex doctrinis *Dn. praesidis in iure feudali secundum mores medii aevi,* Scilicet uocabulum *HEREDIS* Germanico iure aliter accipi non potest, quam de illo, quem sanguine nos habemus coniunctum. Testamentorum enim ignara, cum Germania omnium eius parte Bohemia, nequicquam fieri potuit, ut *HEREDVM* uerbo etiam significarentur testamentarii. De quo in Italia solum aliquis potuit ambigere. Unde *COWEL* in *Anglici iura institutionibus* monet,

Quid ibi uox HEREDIS?

1 hodieque ibidem *HEREDIS* uoce non alios intelligi, quam *Bluts Verwandte.* Quod lumen si *Goldasto* fulsisset, non opus eisdem fuisset tanto, quo hic com-
2 pareat, adparatu. Quid uero iuris, legitima utriusque sexus extincta stirpe? Hoc casu *Goldastus* ad *A. B.* confugit, quae
3 rum summam rerum defert regni ordinibus, ut ipsi nouum eligant sufficientique regem. Nos eo faciliores hic sumus ad con-
4 sentiendum *A. B.* quo magis pro certo habemus, quondam eadem iura fuisse aliis etiam ducibus Germaniae. De *Boioaria* ingenua confessio habetur ipsius
5 imperatoris, qui importunis rogationibus candidati inius ducatus his uerbis respondit:
6 meum est, *Bois* confirmare ducem, ab illis electum; non obtrudere. Idem nunc iudicium de
7 regno Bohemiae. Praeterea *Num. re-* delirant magis, quam differunt
illi, qui non regnum Bohemiae feudale uel tantum dicitur
uerum eius uel regalia tantum rati?
p 1

*Quis pri-
imperio
dicitur?*

CAP. III.

DE IVRE RECUPERANDI PRISTINVM IN
S. R. I. COMITIBVS SVFFRAGIVM, CVM
DISSOLVTIONE CONTRARIORVM.

§. I.

Principio ad scopulum offendunt auctoris nugiu-
duli, in patria nostra diu famosi & perquam mo-
lesti, nomine SPECVLATORIS (b); qui Bohemum
solo

Opposita
iuri recu-
peratorio

nelektoratum uel pincernatus
dignitatem. Contrarium enim
cum ex litteris investiturae tum
exinde etiam patet, quod rex
Bohemiae regni causa seruitia
praestet, onera ferat & iudicem
agnoscat Germanicum imperi-
um, effectus obsequii nexusque
clientelaris; ut taceam, feudi
iure quondam non umbras ima-
ginesque dignitatum concessas
fuisse absque corpore & rerum
momento. *Ad extremum* illud
quoque privilegio habet rex Bo-
hemiae, ne petere eundem
oporteat investituram si impe-
rator in loco agat, qui decem aut
quindecim milliaribus germani-
cis distet a finibus Bohemiae.
Diploma Friderici V ad an.
1462. offendis apud *Balbinum*
Dec. 1. lib. 8. p. 93. Ceterum
uix oporae etiam pretium illud

1 hic est: quod in quamplurimis
diplomatis Bohemiae rex Cae-
sari audiatur: *princeps imperii potif-*
simus, p. 106. Haec enim elogia
2 uasalli cuiusque generis etiam
Italici habent, quorum tamen
nomina in albo ordinum statu-
umque imperii nec quicquam
3 reperiuntur.

b) Vt nugas quam plurimas
alias SAXONICI & SUEVICI iuri-
um, qui uideri uolunt, compila-
tores de consuetudine illius medi-
aeui protulerunt: ita sane
deliria utriusque in hoc etiam
argumento quam plurimos fe-
5 fellerunt. Scilicet auctor *Specu-*
li Saxon. lib. 3. artic. 57. §. 2.
ita somniat: *Bohemiae rex Pin-*
cerna est, qui non eligit, quia na-
tionis non est reuonicac. Idem
6 etiam in *SUEVICO speculo lib.*
1. c. 29. §. 2. in dem Baysert.
Sand

Fabula spe-
culatoris Sa-
xonici adu-
Bohemiae Re-
suffragium
in comitiis.

in re.
in B. ff.
dele uel
um de
ar. electio
as?

Qui princeps
imperii au-
dit rex Boh.

1) ex autoritate speculatorum patriae te-nebrionum.

solo archipincernatus dignitate gaudere opinatur; nec quicquam suffragii iure ad eligendum imperatorem. Rideri atque rectius sentientium iudicio explodi debuerat homo ad deliria natus. Verum ita eum tueri audet Lambecius, ut tam SPECVLO macula abstergeatur, quam etiam ueritas Bohemici suffragii in comitiis persistat. Sed laterem lauat uir do-

Verba ex cod. mso Dn. Praesidis.

Land und Lehnrecht part. 1. tit. 29. §. 2. part. 2. tit. 8. §. 5. neque aliter in dem Sächsl. Lehnrecht artic. 3. dem Magdeb. Weichbild artic. 3. Quae loca cum GOLDASTVS conscripserit lib. 2. c. 15. n. 4. p. 232. & lib. 3. cap. 5. n. 3. p. 283. ego quidem hic nolo repetere. CODEX autem, quem MSCtum seruat bibliotheca Dn. praesidis supra p. 91. 92. laudatus historioliā his quidem habet uerbis lib. 6. cap. 9. p. 124. In diß Koniges Kur sal der erste syn der Bischof von Teyre; der andere der Bischoff von Menke; der dritte der von Kolne. Under den Leygen ist der erste der Phalengraue von Rione / diß Rihes Trucesse; der ander der Herzoge von Sachsen / diß Rihes Marschalg; der dritte der Margrave von Brandenburg / diß Rihes Kammerer; der

1) Schencke diß Rihes ist der Konig von Bohinen / der hat keyne for / durch das her nicht deutcht en ist. Ab sich abir dy Pfaffen und dy Leigen eyweyen; so ist der Konig von Bohemen eyn oberman / dy ezu scheidene / das sy mit eyn ander eyn richtig werden. Summatim; nullo tempore eligere Bohemum, nisi dissentiant inuicem sex electores, quo facto, suum demum arbitrium is queat interponere. Unde fabulari alii sunt; in duas partes distractis sexuvs electoribus, cui Bohemus suam calculum addat, eam habituram esse maiora, id est, plures suffragiorum numeros aut, quod nolunt, deicidendi auctoritatem. Diu is locus exercuit ingenialctorum, quibus modica scientia rerum medi; reliquis enim, qui eartum prorsus ignari fuere, eo impo-

Responsa
rum ad ea

doctiffimus multaque detrahit Bohemiae regni emi-
nen-

fuit facilius, cum ne quidem
foliciti effent ad glaucoma hoc
de oculis depellendum. Tandem
uifus est *Petrus LAMBECL-*
VVS fibi aliisque nodum foluiffe
lib. 3. cap. 8. p. 826. biblioth. Vin-
dobon. cuius haec est opinio.
Effe Bohemiae regi fuffragium
in Caefarum electione, fi qui-
dem is uel *patre* uel *matre* uel
utroque parente gentis fit *Ger-*
manicas. Quod fi *neurum* fit,
eundem, ut *alienigenam* ab omni
fuffragiorum iure prorfus ex-
cludi. Rerum enim fummam
in Bohemia ab an. 1230 penes
Wenceslaum monoculum fuis-
fe, cuius non folum *pater*
Przemislaus Venedae originis
fuerit, fed etiam *mater* peregrina,
Hungariae regis filia, Con-
ftantia. Genealogiam habes
apud *BALBINVM* *deca. 1. lib. VII.*
fecl. 1. tab. 5. p. 140. lit. h. At-
que in haec tempora cum inci-
dant *iurium* patriae famofi *spe-*
culatores, illos de hoc tantum
cafui intelligendos effe, quos alii
poff, ultra quam par fit, in odi-
um protulerint Bohemiae regum,
ut eosdem ex albo electorum, fi

non prorfus excluderent; omni
tamen deftituerent auctoritate.
Addit, eapropter tum Bohemi-
uices in comitiis obiiffe ducem
Boioariae. Verum enimuero
decipit fe aliosque iudicio fuo
erudito magis, quam docto, uir
multis nominibus laudandus.
Primo enim ex *LITTERIS INVE-*
STITVRAE, quibus an. 1231. *Fri-*
dericus II. imperator *Wences-*
lao Bohemiae regnum contulit,
fatis patet, illum necquicquam,
originis caufa, deterioris condi-
tionis fuiffe parente *Pzremisla-*
o, edito matre Germana. Ita enim
uerba earum fe habent: *regnum*
Bohemiae cum omni honore ac
dignitate omnique iure, quo
haud dubie ad ius Germanicae
ciuitatis refpicitur, *quo rex pater*
eius idem dignofcitur poffediffe, ei
tenendum damus, ficut tenere de-
bet a nobis & imperio. Prae-
fentis priuilegii auctoritate man-
dantes, quatenus nullus princeps,
dux marchio (quo fine haec
quaefo fcribuntur, nifi Germa-
niae caufa, ubi fere tantum mo-
do duces habentur, iuriumque
in eiusdem imperii ciuitate) cor-

H

112

Quod sub
examen no-
catur consu-
tat utque.
a) ex litteris
inuestiturae.

nentiae. Me uero miserum, qui ita sentio! quoniam diris deuouet stulta caudicorum fex, quotquot spernunt

era confirmationis nostrae diualem paginam uenire praesumat. Imo, quod magis est, maxime eidem fauit in eodem libello imperator, quoniam rex Bohemiae *reginam, Catharinam, dilectam consobrinam eius coniugii habeat consortem.* Tantum abest, ut Caesari Wenceslaus mereri uideretur, cui alterum brachium, status imperii dignitatem, uellet ereptam. Quid? quod praecipio iuris sit firmissima: *nouis-*
simam inuestituram primae res-
spondere, si de iuribus agatur uasalli, ut adeo quacuis a parente iura filium accepisse, non tam doceri, quam *praesumi* debere uideatur. Deinde quis crederet, Przemeslaus, parentem, primam coniugem, filiam *Misniae* Marchionis, ex leuissima causa, ob diffidium cum fratre eius dimisisse, *Hungaria* ducta, si partui tantum inde damnus contrahi, existimauisset. Praeterea suffragio cessante, haud dubie etiam desistendum fuerat Bohemiae regibus ab imperii comitiis. Verum haec omnes omni-

b) ex praesumptione iuris clientelarii

c) Mutata uxore Germana cum Hungaria.

d) Slauicis gentis RR. intersunt comitiis.

um temporum reges imo ipsum quoque Wenceslaus monoculum, de quo fabula narratur, frequentauisse, nullo discrimine, siue Slauicis mammis nutrirentur siue Alemannicis, constat quidem e superioribus p. 60. 61. Post eiusdem etiam sanguinis reges Bohemos ante & post hoc figmentum anile in Caesarum electionibus primas egisse, exemplis docemur. Quae illi colligant ex annalibus, qui in meridie desiderant lucem. *Tandem* qua quis fronte audeat, p. 65. exscriptum diploma, quod imperator pro iure suffragii Bohemici, uerbis claris & absolutis concepit, tam ridicula distinctione discernere ac dilacerare. Ad *extremum* irane soli Germani, neque enim ineptiarum ulli bi gentium socios offendent, puerilia haec instituta habuerunt, ut principem auiti regni iuribus hoc facinore destituerent, quod infans hauserit lac Slauicum. Pueri id credant lactentes. Pudet sane pigetque nugarum.

c)

e) Imo ipsi Caesares eligunt.

f) priuilegia imperii absolutissima sunt

g) discrimina mammis periculum sapit ineptiam.

Eufrasia Saxonia

Bohemiam eorum expungit si quos Germani

nunt folia eius generis sibyllarum (c). Sed quo non aguntur homines furibundi?

§. II. Deinde, missa auctoritate aliorum, illud ^{II) quod re-} tamen comitorum iuribus Bohemiae regis esse pu- ^{ges B. Sla-} tant aduersum, quod is Venedae gentis fit (d), no- ^{uice gentis.} bis peregrinae. Verum non gentis; sed PROVINCIAE suae

*Furiae iuris
Saxonici.*

(c) Is enim uerborum finis extat in codice msi. D. Praesidis: Wer das Buch schende; der blybe ein Zurenson an sein ende. Und wer dem schreiber übel spricht; der habe mit dem tufel physicht. Lernarum haec dicta sunt, in quorum contubernio id patrii iuris portentum factum fuisse uel ex hoc scimus argumento. Tantum abest, ut foetus esse possit, dignus hominibus ingenuis & aliquarum litterarum. Et, nisi prudentiores ICTos Germanicum solum protulit, stultissima desideria sunt illorum, qui patrii iuris iudiciorumque fouent instauracionem.

(d) Haec tamen de auctoritate, nunc de rationibus illorum, qui Bohemiae regis nomen expungunt e numero ordinum Germaniae. Sit earum interpret **ALBERTVS abbas Stadenfis**, qui ad ann. 1240. his uerbis scribit: *Papa Gregorius insolentias*

1 *imperatoris Friderici II. contra ecclesiam metuens, principes super electione alterius sollicitauit; sed nihil profecit: quia quidam principum (iuniorum) ei rescripserunt: non esse sui iuris, imperatorem substituere; sed tantum electum a principibus (originalibus) coronare. Electio enim ad istos dinoscitur pertinere. Ex praeraxatione principum (originaliorum) & consensu (auctoritate omnium ordinum Germaniae) eligant imperatorem, Treuirensis, Moguntinus, Coloniensis. Treuirensis enim licet de Alemania non sit, (quod est quidem falsissimum) tamen ratione antiquitatis eligit, quia a Nimo condita ciuitas (gerae monarchorum) etiam a tempore petri apostoli est solidata in fide catholica (si haec ratio est idonea, qui papae R. negaueris iura eligendi imperatorem). Palatinus eligit quia iterum falsus est p.*

suae causa imperialibus ille interest conuentibus (e); ut taceam cum Pomeraniae, tum Meklenburgicos duces, quibus idem non obfuit, quo minus illi agerent inter ordines Germanici imperii. Summatim in iure publico Germaniae praeeptio quaedam mihi quidem

74. n. 1. p. 77. n. 7.) dapifer est: dux Saxoniae, quia Marefcalcus & Margrauius de Brandeburg, quia Camerarius. REX BOHEMIAE, QUI PINCERNA EST, NON ELIGIT, QUIA NON EST TEVTONICVS. Vidimus, ineptire abbatem in aliis leuioribus facilio-ribusque rebus, quidni in illis, quae grauiora sunt atque extra eius sphaeram. Sed iam nunc non auctoritatum, quod supra factum est: uerum rerum ipsarum expendimus, momenta.

Dogma hoc
mittitur sub
examen &
confutatur
a) exemplis.

b) fallacia
causae.

c) privilegio.

(e) Falsam esse abbatis Stadenfis rationem, plura nos docent. Primum is scribit de Friderico II. Caesare: sed hunc ipsum Bohemo in electione sua primas detulisse, supra p. 65. n. 1. cognouimus ex diplomate. Deinde prouinciae causa eligit Bohemus, non sui ipsius ergo aut populi p. 73. n. 6. 7. Post ipsi Slauius nacti sunt ciuitatis Germanicae p. 34. n. 3. p. 49. & 50. lit. 7. Praeterea aliena est patria nostra a iuribus albinagii.

1 Ex quo enim princeps aut alius d) sublato priuatus Germanicum fundum iure albinagii nanciscitur, ex eo etiam consequitur ius ciuitatis Germanicae, eodem modo, quem in priuato iure instituunt l. 17. ff. de statu hominum & Nou. 78. c. 5. quae omnibus populis ex orbe uniuerso priuilegia Romanae ciuitatis largiuntur. Quod ad extremum exempla quoque docent POMERANORVM & MEKLENBURGENSIVM, qui quamuis & ipsi Venedae uel Slauicae originis essent cum Bohemis; eo tamen momento, quo in imperii Germanici se clientelam dederunt, etiam ius acceperunt Germanicae ciuitatis. Ut Brandeburgensem taceam ducatum, de quo illustriss. com. de ARCO egit in formula Marchiae. Atque tantum ualuit in Germanis, prouinciae Germanicae memoria, ut ob eandem ordinum Germaniae societati incolas adscriberent, non attento, unde essent oriundi.

(f)

quidem uidetur esse, ut *persona* imperans, imo populi etiam *ius prouinciae suae*, quam occupant, consequntur (f).

§. III. Praeterea fieri non posse, existimant, quod Bohemiae rex in classe ordinum Germaniae sit, quoniam circulo patriae limitibus Bohemia non contineatur (g). Sed Germaniae pagum Bohemiam omni tempore fuisse, supra constat (h). Quin autem in partitione Maximiliana in hoc ordine illa numeraretur: id quidem causas habet singulares. Scilicet cum ab oneribus Germaniae Bohemus abhorreret, etiam ab hoc uerbo alienus fuit, quo illa aliis impone-

III. Quod in nullo sit Germaniae circulo, Bohemia.

ban-

(f) In aduersis castris hic conspicimus uirum illustrem, *Dn. de COCCEI cap. 2. iuris publ. n. 14. p. 23. 24.* qui libellus filium nobis ariadneum fuit, quoduce eluctati sumus ex innumeris opinionum portentis, quibus tument uolumina aliorum. Verum relicis suis met ad nostra transibit, ex quo eidem per idonea argumenta constabit, Bohemiae regnum prouinciam fuisse Germaniae. Quod p. 27-30. clare uidetur docuisse.

(g) Ictorum Germaniae corruptissima dogmata sunt de *PACIRCVLORVM*, quod nostri s uerbum, institutione. Ex-

1 pungunt Bohemiam ex albo ciuium nostrorum, quod eadem in decem Germaniae pagis a Maximiliano adpellatis, non inueniatur. Deinde querelas ordinum Germaniae adlegant, de illis imperatoribus factas, qui iusto diutius in Bohemia federint aut isthuc Germaniae ordines inuitauerint ad comitia. Credidisse enim putant ordines Germaniae hanc regionem sitam esse extra limites Teutonicos. Collegit conquerentium uerba *Goldastus lib. 1. c. 2. n. 10. 11.* quibus nos, alia, quam ille fecit, ratione respondebimus.

(h) Operosus est *GOLDA STVS* in eo, ut *lib. 4. c. 8. p. 472.* Germaniae. pro-

Qui Bohemianus sit circulus Germaniae.

Germaniae iure publico persona fatur iura prouinciae.

Quod Bohemianum sit circulus Germaniae.

bantur. Aliud vero est, Germaniam partiri uniuersim: aliud, illam tantum disponere, quae imperio fert uarii generis tributa. Non in primo, sed altero genere uerfatur nostrum argumentum.

IV.) Prae-
scriptio
num
obfit Bohe-
miae suffra-
gio in co-
mittis?

§. IV. Grauiissimum porro dubium illud est, quod post tantum temporis interuallum, ordinum Germaniae iure usi non sint reges Bohemiae, ut adeo, quod habuere, non utendo uideantur amississe

probet, Bohemiam quasi *undecimum* circulum habitam esse Germaniae. Ridet eum *BALBINVS* hancque sententiam explodit *Dec. 1. lib. 3. c. 22.* Neuter recte. Si enim circulus Germaniae regio est, quae *ius ciuitatis* habet Germanicae, frustra sunt, qui hac Bohemum classe uolunt eximere, quod *p. 26. & sqq.* eruimus ex idoneis rerum monumentis. Quod si autem circulum Germaniae finias hac ratione, quae *onera* ferat imperio uarii generis: tum Bohemi, ob priuilegia *p. 65.* memorata ab hoc nomine non immerito haerētus abhorruerunt. Atque alterum hoc neque facit ius statuum neque tollit. Nam *Maximilianus* non Germaniam circulus *uniuersim* descripsit; sed Germaniam *sgillatim* enumerauit *tributariam*. Ceterum ut

1 olim tot circuli Germaniae fue-
re, quot archiprincipatus Ger-
manici: sic frustra sunt, qui du-
bitant, unum archiprincipem
constituere & efficere circulum
2 posse sine aliorum *immediato-
rum* ordinum societate. Nam
praeter archiprincipem olim om-
nes ordines circulares fue-
3 mediati, ciues *Landstasii*. Sed
hunc ordinem tempora pertur-
barunt illa, quibus plerique Ger-
maniae ducatus uel duce singu-
4 lari *destituti* sunt, quod accipe
de *Sueuia & Franconia*; uel in
partes sunt disiecti, uti fata *Saxoniae*
5 fuere & *Boioariae*. Ha-
bent ergo Bohemi, quod Deo
tribuant, cum illis unius corpo-
ris firmus sit contextus, ut um-
bram nobis ostendat pristinae
6 imaginis, qua prouincias omnes
Germaniae scimus corruscuisse.
Ceterum, quod ordines *Qui comitis*
Ger-

se (i). Verum enimvero ut iuris est manifestissimi, quod rebus, positis in arbitratu facientis, nulla temporis intervalla obstant, quo minus illae fiant deinceps (k): sic, quae in Romanis legibus de extinctione privilegiorum habentur, si illis uti negligat, qui iisdem est munitus, nostro argumento pessime congru-

Germaniae, si quidem curiam comitiaque eius in Bohemia cogere uoluit imperator, id crediderint fieri extra limites Germaniae, hoc ideo factum est; partim, quod in medietate uellent ea institui, ne itinera illis molesta essent, si nimis essent remota: partim etiam, quod Germaniae uerbo *tributariam* adpellarent, quo per illa tempora Bohemos uenire noluisse, saepius commemorati.

(i) *Ter fere mille annos* lapsos fuisse, dicunt, ex quo Bohemiae reges interesse neglexerint comitiis Germaniae. Ipsimet superius p. 61. n. 6. in anno 1461 substituitur: post quae temporum suboccurum est, num quid suffragio Bohemiae regis datum sit in patriae comitiis. Explorendum itaque esse, iudicant, qui iura reducere uelit, *trium seculorum* lapsu sepulta neglectaque. Inprimis cum privilegii

1 iure hanc facultatem obtinuerit princeps peregrinus, rex Bohemiae: at haec extingui, nundinarum exemplo, si quis iisdem per decennium non sit usus *l. ff. de nundinis*. Plura sunt diuersaque, quae hic responderi merentur. Ut igitur utriusque generi dubitationis satisfiat: de singulis dicemus figillatim.

(k) *πολυεὐλαχτων* ICtorum est, res merae facultatis non praescribi. Abunde doctores ad *l. 2. ff. de uia publica & itinere rescicendo*, ubi *LAVOLENVS* inquit: *uiam publicam populus non utendo amittere non potest*. Magnae hic andabatarum digladiationes sunt, quae demum haberi debeant in numero rerum *merae facultatis*. In eo conveniunt plerique, quod tum neque temporis praescriptio longissimi uires habeat, etiam si mille annorum lapsus sint *Francisc. BALBUS de praescript. part.*

54

Cogere in-
terd. in Bo-
hem.

Doct. comi-
tibus inter-
esse neglexe-
runt Bohemi.

comitiis

gruunt (1). Quoniam comitiorum iura Bohemiae regi necquicquam priuilegio concessa sunt, uerum iure prouinciae ordinario, quod supra a nobis est *V. Exempta* commonstratum. Ceterum, superesse tamen exempla,

5. c. 3. p. 433. neque immemorialis, de quo doctorum cohortes reperis apud *Iob. Uinc. HON-DEDAEV* Muol. 1. part. 5. conf. 82. n. 7. 8. Ast uero in eo haerent, quid demum uenire debeat nomine rerum merae facultatis. Prodam eozmet iudicium meum sine ulla interpretum, diuersimode iudicantium, interpellatione; ut constet tantum, legem nostri quoque esse argumenti. Scilicet praescriptio rem aut ius uult, ab alio uere uel quasi possidendum; possessio enim potissimum est praescriptionis fundamentum. Qui ergo praescriptum esse dicitur suffragium regis Bohemiae? atque a quo? Non enim legitur ullus ex ordinibus Germaniae nostrae, qui sibi uel somnians in patriae comitiis adrogauerit locum suffragiumque Bohemi. Urges, imperio tamen ius negandi esse, ob iuris Bohemici neglectum. Verum repono ideo intrui a nobis deberi locum sequentem. Ce-

1 terum illud etiam iura priuata
fuggerunt aduocato Bohemici
suffragii aduersus praescripti-
onem: quod huic obnoxium
2 non est, cuius reid identidem
obligatio arg. l. 7. §. 6. C. de
praescript. 30 uel 40. conf. *Dn.*
praeses de iure annat. c. 3. §. 10.
3 p. 93. Sed uero quoties comitia
noua coguntur, toties iura Bo-
hemi etiam uidentur requiui-
cere.

4 (1) Quod hunc nodum con-
cernit, etiam eundem dissolue-
mus ex sententia priuati iuris
consultorum. Non usu decen-
nii spatio amitti nundinarum
5 priuilegia, aiunt: quidni idem
euenerit per tria fere secula o-
missio Bohemico suffragio. Ve-
rum Bohemiae rex, quod supra
6 p. 75. ul. m. dictum est doctam-
que, non priuilegio debet impe-
rii Germanici societatem: ue-
rum Germanicae prouinciae,
qualem Bohemiam omni tem-
pore fuisse, ostendimus iure or-
dinario. Nemo autem amittit
ius

Boh. suffragium non amittitur non usu

pla, dices, inde a quinto decimo seculo, quod Bohemiae regibus locus, quem illi in comitiis sibi adrogauerant, ab ordinibus Germaniae sit in dubium uocatus (m). Absit uero, ut hoc uel iure uel ob aliam causam

negator comitior R. Bobemiae.

ius commune siue publicum siue priuatum, si illo diu non est usus, ut bene philosophatur *MEVIUS part. 5. decis. 260.* Rem illustro nundinarum exempto, quo etiam utitur *L. 1. ff. de mundinis* aduersus nos allegata. Est imperii princeps, qui nundinarum iura ut territorii habet: alius item, qui illa iure priuilegii. Alterius ius non utendo expirat: non primi, in cuius facultate arbitrioque est positum, siue mundinas instituere uelit siue nolit, ipso eidem iure semper saluo. Ridebit me, qui praescriptionis momentum omne a iure priuato pendere, existimat, ad quod Bohemiae rex nequaquam adstringatur. Repono, hanc arenam neque nobis ingratam, prolixior tamen longe esse nostro instituto.

(m) Ne quid dissimulare aut silentio tegere uideamur, quod nostro argumento queat obesse: illa etiam exempla in medium producimus, ubi Bohemiae regi locum suffragiumque, in comitiis postularum, ordinis imperii ambiguum fecisse, ui-

1 dentur. *SCHVRFZELEISCHIVS* *disposit. 27. litt. K.* postquam causam allegasset, quare comitorum ius Poloni duci Brandeburgico iuerint negatum, ne scilicet praepotentem principem partem redderet regni consiliorum, explicare id uoluit exemplo aliunde repetito, dum pergit: *non secus atque Germani olim regem Bohemiae Vladislauum, quod idem esset rex Poloniae* (causam difficultatis nota, a consilii non iuris aliqua ratione repetitam) *anno 1468* (scribendum fuerat *1486*) *senatu electorum Germanicorum prohibuerunt. Atque ea ex causa postea tempore reges Bohemiae amiserunt* (quod ingenii scriptoris est commentum) *ius comitorum in imperialium. Quae omnia*

2 *haussit ex GOLDASTO lib. 4. c. 5. p. 451. Qui etiam aliud aliis regis exemplum anno 1486 st. ggerit* *lib. do an. 1520. 3. cap. 5. n. 3. p. 283* dum scribit: *Qua de causa factum non nemo opinatur, ut Sigismundus rex Poloniae Ludouici Hungariae & Bohemiae regis impuleris patris & tutor legitimus, qui an. 1519 legatos suos Francosfurtiam misit ad conuenium electoralem, tanquam extraneos & inhabiles a iure & potestate sedendi, suffragandi & eligendi fuerit exclusus. Conferantur eius politica imperialia part. 1. tract. 6. Singulare etiam illud est, quod lib. 4. c. 6. p. 355, enumerat*

Vladislauus 1468.

Sigismundus do an. 1520.

Matthias 1611.

sam factum esse, existimemus, quam ne ille focus imperii sit, qui tantopere abhorreat ab onerum imperii societate (n).

Utrum his quidem uerbis: Utrum rex Bohemiae sessoriam habeat in conuentibus collegialibus electorum acerrime disputatum fuit Noribergae m. 1571. ubi cardinalis Cleselius a Matthia Bohemiae & Hungariae rege cum mandato & solenni instructione ablegatus locum sibi dari in senatu electorum, regis sui nomine uehementer etiam atque etiam contendebat. Ego tum a Cardinali consultus pro inueregis Bohemiae respondi, nec factum mutuo. Contenti autem Bohemi, quod capitulatio eis daretur in alia conclusa perlegendi, quiescere Verentes ne praedictum irrogarent suae immunitati, & exemptioni, si sese rebus imperii rursus uellent immittere.

d) Ferdin. II.
1619.

Ob eandem etiam causam Ferdinandus II sibi ab huius iuris exercitio temperauit: quamuis eius tum maximopere, ob machinationes rebellis Bohemiae interesse uideretur. Atque hanc rerum faciem nonissima quoque tempora habuerunt, ut probe uiderent Bohemiae reges, sibi aut abstinendum esse ab imperii comitiis aut si ad haec recuperare uellent accessum, redeundum esse ad onerum ac tributorum cum reliquis Germaniae ordinibus societatem.

Respondentur exempla negati accessus ad comitia.

(n) Principio exempla, negati Bohemiae regi in comitiis accessus, firmant potius argumentum nostrum, quam conuellunt. Si enim omnes imperii ex his tantum causis eundem illi negauerunt, quod Polo-

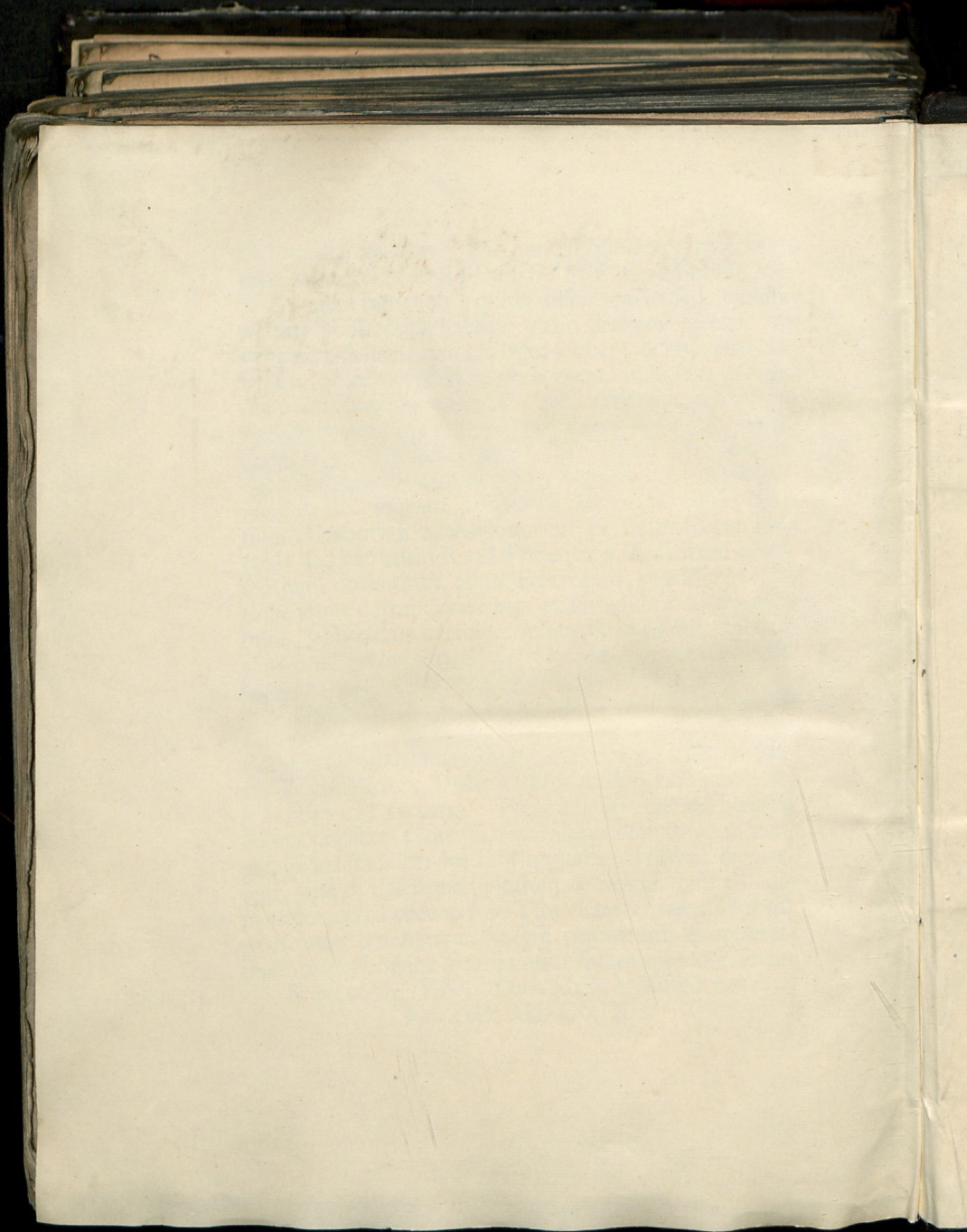
niae tum regnum haberet cum Bohemia coniunctum; quod uirium magnitudo temporumque rationes Germaniae incuterent formidinem; quod nulla onera porro ferant imperio & quae sunt generis eiusdem, ut p. 119. sq. ostendimus: certissimum est, hanc quoque exceptionem regulam firmare atque agnoscere patriae ordines cetera patere Bohemiae regibus uiam ad procerum Germaniae senatum. Deinde sit, quod tamen factum non esse, constat ex superioribus, Germaniam Bohemicum suffragium in dubium uocasse; quis eosdem ab errore propterea absoluerit, quem in hac luctu in cubra iuncta profligauimus. Obtestationes Bohemiae regum taceo, subinde repetitas; ne suis iuribus silentio aut neglectu illo tempore nocuisse uiderentur. Ad extremum postquam, quod p. 10. ex imperialibus diplomatibus patet, augustissimi Caesaris, instauratoris Bohemici suffragii, instituto factum est, ut Bohemia eadem cum aliis Germaniae ordinibus onera pendere uelit ferreque tributa, id quidem liberali manu Germaniam par fuerat, accepisse. Inde procerum Germaniae omnium in reddendo comitiis accessu, una uoluntas, idem studium idemque sententiarum concentus ac conspiratio.

FINIS.

ULB Halle

3

003 245 462

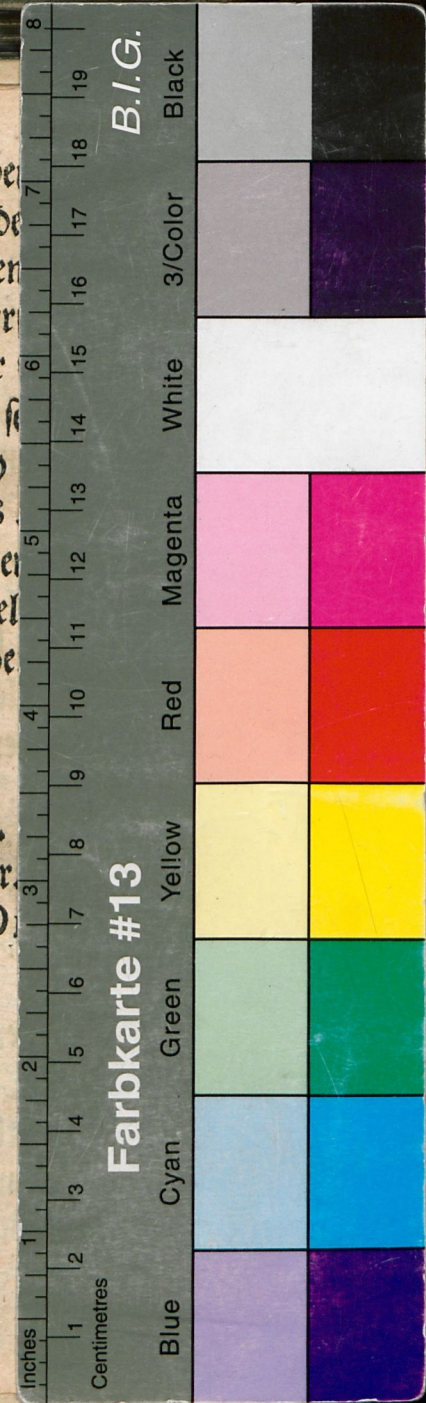
86

Pub. 8. ~~1709~~ 47. 1709 84

Q. D. V. B.

DE IVRE SVFFRAGII R. BOHEMIAE,

NOVISSIME INSTAVRATI
IN COMITUS S. R. I.

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO REGIAE DOMVS PRINCIPE
AC DOMINO,

PHILIPPO WILHELMO;
PRINCIPE PORVSSIAE, CETERA.

MODERATORE CONFLICTVS,

IOANN. PETRO Sudewig/ct.

PORVSS. REGIS IN HEROICO IVDICIO, EOQVE SVPREMO ADSESSORE;
CONSILIARIO; IVRIVM ET HISTORIAR. PROF. ORDIN. ATQVE TA-
BVLARII MAGDEBVRG. ARCHIOTA,

SCRIPSIT DISSERVITQVE

IOANNES LEONARDVS Scheimbl
VRATISLAVIENSIS,

H. L. V. S.

IPIS IDIVS MAII cIdo Icccix.

HALAE VENEDORVM

LITTERIS ZAHNII, ACAD. ET SENATVS HALLENS, TYPOGR.

14

KONFRIED
UNIVERS.
ZVHALLE